

Bartłomiej Rogalski

Osada ludności kultury oksywskiej w Głuszynie, powiat Słupsk, stanowisko 1

WSTĘP

Celem pracy jest przedstawienie i omówienie materiałów ludności kultury oksywskiej, odkrytej przypadkowo w 1975 roku na osadzie wielokulturowej w Głuszynie. W latach 1977–1996 prowadzono tam, z przerwami, stacjonarne prace wykopaliskowe¹. Stanowisko zajmuje powierzchnię około 7 ha. Badaniami objęto obszar 5431 m², na którym odkryto 599 obiektów różnych kultur archeologicznych, datowanych od neolitu po okres wczesnego średniowiecza (Machajewski 1995a, s. 151–154; 1998, s. 83–103). Prezentowany artykuł omawia materiały ludności kultury oksywskiej.

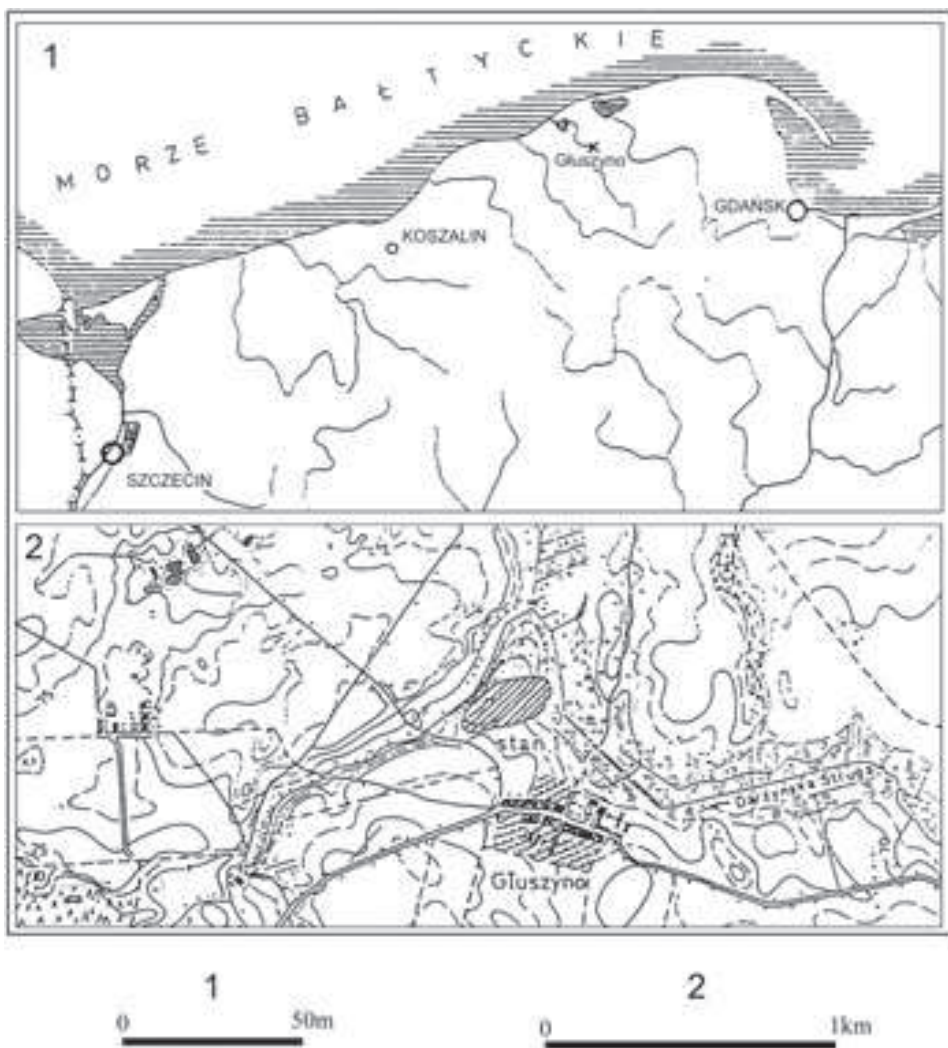
Lokalizacja. Stanowisko 1 w Głuszynie położone jest na wyniesieniu moreny dennej, otoczonej rynną glacialną, którą płynie Darżyńska Struga. Zachodnią część stanowiska pokrywają lasy i uprawy leśne, pozostałą – łąki i pastwiska zamienione w 1996 roku na pola uprawne (ryc. 1).

Prace terenowe prowadzono w trzech strefach stanowiska, a mianowicie północno-wschodniej (wykopy B i C), południowo-wschodniej (wykop D, E) oraz południowo-zachodniej (wykop A) (por. ryc. 2).

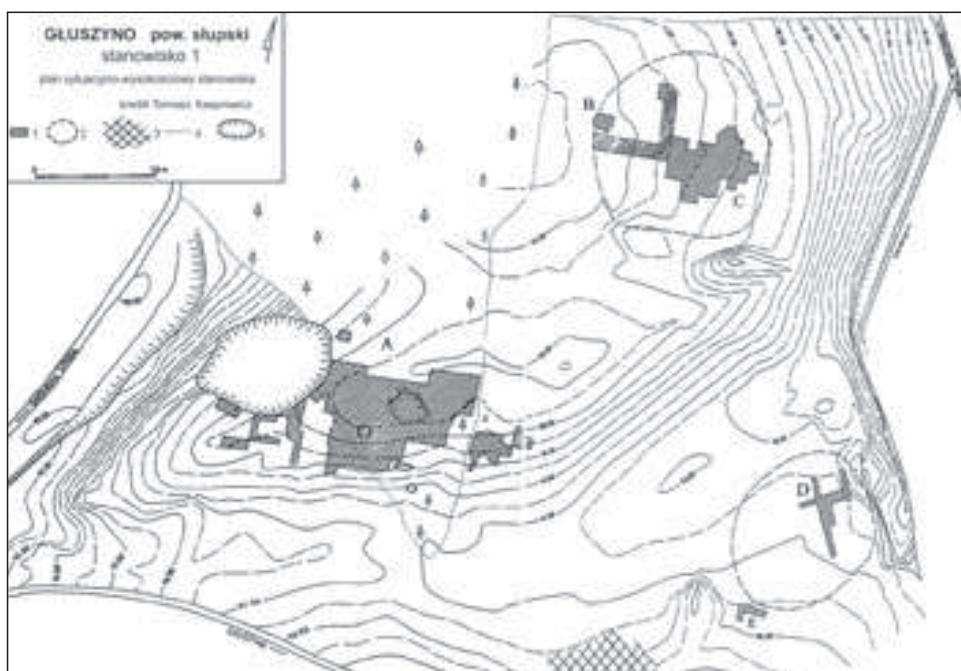
Osada ludności kultury oksywskiej usytuowana była w północnej i wschodniej części stanowiska, z wyraźną koncentracją obiektów stwierdzoną w wykopie B, C (ryc. 3). Pierwotnie zajmowała prawdopodobnie 3–4 ha.

Stratygrafia stanowiska. Stwierdzono następujący układ warstw: a) warstwa naturalna I (poziom akumulacji) – szaro-brunatna próchnica miąższości do 0,3 m; b) warstwa naturalna II (poziom aluwialny) – żółto-brunatny lub brunatny piasek miąższości 0,1–0,3 m; c) warstwa naturalna III (calec) – żółty

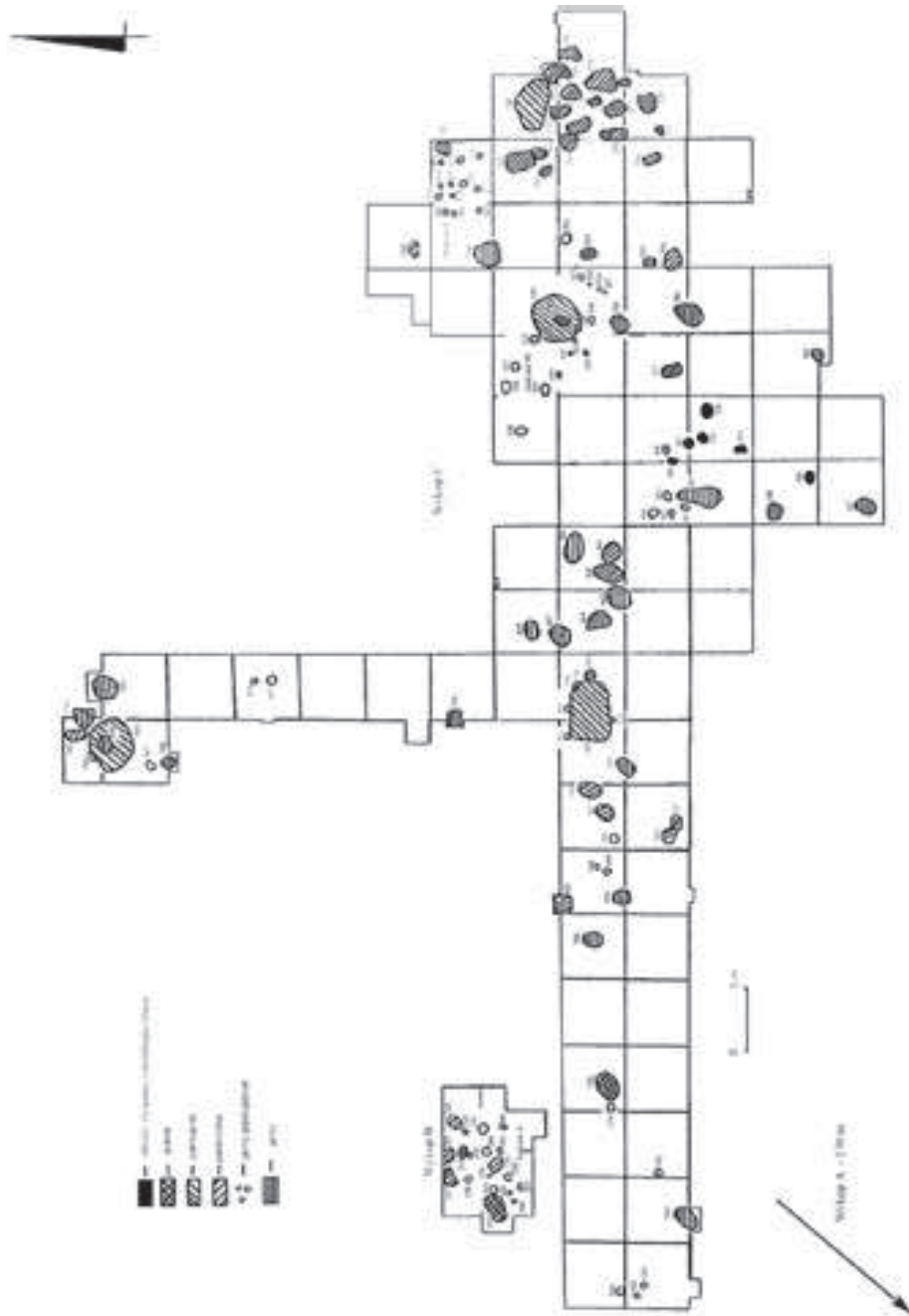
¹ Prace wykopaliskowe prowadził dr Henryk Machajewski (Instytut Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), któremu pragnę serdecznie podziękować za udostępnienie materiałów i dokumentacji z badań terenowych oraz własny czas poświęcony mi w trakcie pisania pracy magisterskiej (promotor – prof. dr hab. Tadeusz Makiewicz). Artykuł jest bowiem jej skróconą wersją.

Ryc. 1. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Lokalizacja stanowiska

Ryc. 2. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Plan warstwiczny stanowiska z naniesionym układem wykopów: 1 – obszar wykopu; 2 – zasięg stanowiska; 3 – ślady eksploracji przemysłowej; 4 – zasięg lasu; 5 – piasznica (wg Machajewski 1997)

Ryc. 3. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Plan zbiorczy osady ludności kultury oksywiekiej. Wykopy B i C. Na planie brak obiektów zarejestrowanych w podrysach (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

pylasty piasek, żwir lub glina. Układ wielowarstwowy występował na stanowisku nieregularnie; w rejonie osady ludności kultury oksywskiej był on wyraźny zwłaszcza w jej części północnej. Ze względu na zaburzoną stratygrafię treść kulturową poszczególnych warstw można jednak tylko w pewnym stopniu traktować jako wskaźnik pierwotnego zasięgu występowania osadnictwa poszczególnych kultur.

Eksplozację prowadzono warstwami naturalnymi.

Obiekty nieruchome. Na stanowisku 1 w Głuszynie zadokumentowano łącznie 599 obiektów archeologicznych, z których 152 łączyć można z ludnością kultury oksywskiej. Wśród nich znajdowały się cztery ziemianki, cztery piece gospodarcze, sześć obiektów związanych z wytopem żelaza, 37 palenisk, 41 jam, 60 jam posłupowych i jeden obiekt nieokreślony. Przynależność kulturową owych obiektów określono przede wszystkim na podstawie pozyskanego z nich materiału, charakteru ich pierwotnego wypełniska, niekiedy tylko stratygrafii. Jednocześnie z grupy 599 obiektów wyróżnionych na stanowisku aż 183 pozostały kulturowo nieokreślone (por. Machajewski 1998, s. 93, tab. 1).

Historia badań. Na początku lat 90. wykonano serię zdjęć lotniczych (autorzy: prof. dr hab. Waław Florek; dr hab. Włodzimierz Rączkowski), na których udokumentowano ślady osadnictwa zlokalizowane na wschód od znanego wcześniej cmentarzyska ludności kultury łużyckiej. Ich weryfikacja wykopaliskowa, poprzedzona licznymi odwiertami, doprowadziła w efekcie do odkrycia prezentowanej tutaj osady ludności kultury oksywskiej.

1. ANALIZA FORM KULTUROWYCH

1.1. Ceramika naczyniowa

W zbiorze liczącym 3664 fragmenty naczyń ceramicznych uwagę zwrócono na cechy makro- i mikromorfologiczne, zdobnictwo i technikę wykonania (por. Machajewski 1995b, s. 68–77).

1.1.1. Makromorfologia naczyń

Kierując się kryteriami szerokościowo-wysokościowymi, wydzielono następujące grupy naczyń:

Grupa A – naczynia situlowate, spełniające warunki $H1 > R1$ i $1,2 < R1:H1 < 2,0$ (tabl. VI: 1). Fragmenty naczyń situlowatych, w kulturze oksywskiej nawiązujące do form grupy IV według Ryszarda Wołagiewicza (1981, s. 140, tabl. XIX: 8–9, 12), wystąpiły w Głuszynie w ziemiankach (ob. 299, ob. 563) oraz w jamie (ob. 386 – tabl. VI: 1) łącznie z naczyniami, które

dalej określono jako grupy B, D i E. Okazy zbliżone do naczynia situlowatego z Głuszyna pochodzą z cmentarzyska w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 100, Taf. II: 1; s. 117, Taf. XIX: 1; s. 156, Taf. LVIII: 1), z Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 161, tabl. LV: 19a) i z osady w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 192, ryc. 4: 4), gdzie wystąpiły w zespołach z fazy A₂ młodszego okresu przedrzymskiego.

Grupa B – garnki jajowate szerokootworowe, spełniające warunek $R3 > R1$. W grupie tej, z uwagi na występowanie ucha, wydzielono: **typ I** – z poziomo umieszczonym uchem (tabl. VII: 5); **typ II** – garnki szerokootworowe o jajowatym kształcie brzuśca, bez ucha. Jest to najliczniejszy zbiór naczyń w prezentowanej tu typologii (tabl. II: 9; III: 1; IV: 17; V: 5, 8; VI: 3, 7, 9, 12; IX: 1, 3, 6).

Naczynia jajowate szerokootworowe należą do form klasycznych dla ceramiki kultury oksywskiej; nawiązują do grupy II według Wołągiewicza (1981, s. 140, tabl. XIX: 4, s. 159). W Głuszynie wystąpiły one w obiektach 251, 386, 460, 563 wraz z licznymi seriami ceramiki innych grup (por. tabl. I–VII). Naczynia zbliżone formą do tych z Głuszyna znane są w literaturze z Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 158, tabl. LIII: 27; s. 160, tabl. LIV: 21; s. 161, tabl. LV: 19g), z cmentarzyska w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 146, Taf. CX: 1) oraz z osady w Rogowie, powiat Białogard, stanowisko 4 (Machajewski 1980, s. 21, ryc. 6: 15) w materiałach z faz A₂–A₃ młodszego okresu rzymskiego. Wałeczkowate ucho poziome, jakie wystąpiło na naczyniu typu B.I (dalej określone jako grupa 1 uch) typowe jest natomiast dla fazy wczesnej i środkowej kultury oksywskiej i występuje także w kulturze przeworskiej w fazach A₁ i A₂ (Dąbrowska 1988, s. 22, tabl. I: 12; Machajewski 1997, s. 41).

Naczynia określone tu jako grupa B różnią się pod względem mikromorfologicznym. Wylew tych garnków wychylony był na zewnątrz (np. tabl. III: 1; V: 5, 8; VI: 3, 7, 9, 12) lub zachylony do wnętrza naczynia (np. tabl. II: 9; IV: 17). Cecha ta nie stanowi jednak o chronologii poszczególnych okazów. Garnki typu B.II, o różnie ukształtowanych wylewach, znaleziono bowiem w zespołach z analogicznymi grupami innych naczyń bez wskazania jakichś szczególnych asocjacji (por. tabl. VI: 3, 7, 9, 11, 12, 14; III: 1, 4; IX: 1, 3, 6–10).

Grupa C – naczynia z cylindryczną częścią górną i dolną zwężoną, spełniające warunki $H1 > R1$ i $R1 < R3$ (tabl. II: 7). Naczynia te w kulturze oksywskiej nawiązują do naczyń grupy VII według Wołągiewicza (1981, s. 159). W Głuszynie naczynie tej grupy wystąpiło w ziemiance (ob. 563) łącznie z naczyniami jajowatymi grupy B oraz misami, które dalej określono jako grupa E. Okaz zbliżony do prezentowanego naczynia z Głuszyna pochodzi m.in. z Bystrzca,

powiat Kwidzyn, a datowany jest na fazę A_2 (Wołągiewicz 1980, s. 140, tabl. XIX: 6).

Grupa D – kubki dwustożkowate (tabl. I: 7 i IV: 6). Kubki tej formy nawiązują do grupy VIII według Wołągiewicza (1981, s. 140, tabl. XIX: 10, 11). Są one bardzo powszechne w młodszej fazie kultury oksywskiej. Kubki z Głuszyna wystąpiły w jamie (ob. 469) i w ziemiance (ob. 299) wraz z naczyniem grupy A. Okazy analogiczne do naczyń z Głuszyna pochodzą z cmentarzyska w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 159, Taf. LXI: 2; s. 208, Taf. CX: 1; s. 237, Taf. CXXXIX: 2), gdzie wystąpiły w zespołach z faz A_2 – A_3 młodszeo okresu przedrzymskiego.

Grupa E – misy, naczynia spełniające warunki $R1:H1>2,0$ i $R1>R3$. Z uwagi na kształt brzuśca podzielono je dalej na dwa poniższe typy: **typ I** – misy o brzuścu łukowatym, najliczniejsze (tabl. I: 9, 11, 16, 17, 24; IV: 7; VI: 11, 14; IX: 9, 10); **typ II** – misy o brzuścu w górnej części cylindrycznym, w części dolnej podciętym (tabl. I: 15; III: 4; IX: 7, 8).

Misy grupy E obu typów stanowią ważny przyczynek do badań nad wpływami kulturowymi, jakie czytelne są w stylistyce ceramiki ludności kultury oksywskiej na Pomorzu Zachodnim. Misy typu I, o łukowatym profilu brzuśca, stanowią standardowy element inwentarzy kultury pomorskiej w okresie halsztackim D i starszym okresie przedrzymskim zarówno na osadach, jak i cmentarzyskach. Formy o takiej chronologii, analogiczne do tych z Głuszyna, wskazać można m.in. na cmentarzyskach ludności kultury pomorskiej w Łubowie, powiat Szczecinek, stanowisko 5 (Janocha, Rożnowski 1972, s. 54, ryc. 10: c) i Biernatce-Olszanowie, powiat Czarne, stanowisko 2 i 3 (Skrzypek 1998, s. 52, ryc. 31: a–e; s. 61, ryc. 37: a, b, e) oraz na osadzie tejże ludności w Pomianowie, powiat Białogard, stanowisko 16 (Cnotliwy, Kamiński, Rogosz 1975, s. 55, ryc. 11: c; s. 56, ryc. 12: a–c, f; s. 60, ryc. 13: c; s. 75, ryc. 21: b, d). Naczynia grupy E, typu I wystąpiły w Głuszynie m.in. w ziemiankach (ob. 299 – tabl. I: 9, 11, 16, 24) i 386 (tabl. VI: 11, 14), 563 (tabl. IX: 9, 10) oraz jamie (ob. 496 – tabl. IV: 7). Obiekty te wstępnie datowane są na fazy A_2 – A_3 młodszeo okresu przedrzymskiego.

W kulturze oksywskiej misy typu II występują przede wszystkim na Dolnym Powiślu, gdzie uważane są za formy zapożyczone z kultury przeworskiej. W Głuszynie wystąpiły m.in. w ziemiance (ob. 563 – tabl. IX: 6–8). Naczynia o zbliżonej formie pochodzą z terenów kultury przeworskiej, gdzie datowane są na fazy A_1 – A_2 (Dąbrowska 1988, s. 22, tabl. I: 9). Analogiczne okazy mis pochodzą z cmentarzysk tej kultury w Karczewcu, powiat Węgrów (Dąbrowska 1973, s. 396, tabl. IV: 33, 406, tabl. VII: 23), w Wymysławie, powiat Leszno

(Jasnosz 1952, s. 20, ryc. 22: d), gdzie datowane są na wczesne fazy młodszego okresu przedrzymskiego.

Grupa F – naczynia czarkowate (tabl. V: 7; IX: 4).

Pierwsze z naczyń tej grupy (tabl. IX: 4) znaleziono w ziemiance (ob. 563), datowanej ceramiką zasadniczo na fazy A_2 – A_3 młodszego okresu przedrzymskiego. W tym wypadku naczynie to wiązać należy typologicznie z grupą VIII według typologii Wołągiewicza dla ceramiki kultury oksywskiej (1981, s. 159). Jest to bardzo liczna grupa naczyń w kulturze oksywskiej. Dość wspomnieć, że tylko na cmentarzysku w Wygodzie, powiat Białogard, stanowisko 6 ceramika nawiązująca do tej grupy wystąpiła w grobach: 4, 19, 48, 52, 55, 57, 65, 69, 79, 88, 89, 92, 94, 114, 115, 117, 119, 120, 127 (Machajewski 2001, s. 14, 15, 17–18, 19, 21, 22–23, 25, 26, 72, Taf. I: 4; s. 74, Taf. III: 19; s. 77, Taf. VI: 48; s. 78, Taf. VII: 52; s. 79, Taf. VIII: 55; s. 80, Taf. IX: 57; s. 82, Taf. XI: 65; s. 83, Taf. XII: 69; s. 92, Taf. XXI: 79; s. 93, Taf. XXII: 88; s. 94, Taf. XIII: 89, 92; s. 95, Taf. XXIV: 94; s. 100, Taf. XXIX: 114; s. 101, Taf. XXX: 115, 117, 119; s. 102, Taf. XXXI: 120, 127). Materiały te datowane są zapinkami również na fazy A_2 – A_3 młodszego okresu przedrzymskiego (Machajewski 2001, s. 17–18, 78, Taf. VII; s. 18, 80, Taf. IX; s. 22, 93, Taf. XXII).

W trakcie badań wykopaliskowych pozyskano z warstw także nieliczne materiały kultury wielbarskiej z wczesnej fazy okresu wpływów rzymskich. Ze względu na swoją śladową wręcz obecność zostaną one omówione na końcu, finalizując niejako rozważania, także w sensie chronologicznym, na temat form ceramiki z omawianej osady (por. Machajewski 1998, s. 42, 54, ryc. 4: 4). Obecność tych materiałów na omawianym stanowisku każe powrócić do rozważań nad kwestią ciągłości osadnictwa pomiędzy młodszym okresem przedrzymskim a okresem wpływów rzymskich na Pomorzu Zachodnim. Zatem materiały z badań na osadach winny tu, jak się wydaje, odgrywać kluczową rolę.

Drugie z naczyń grupy F z Głuszyna (tabl. V: 7) pochodzi z warstwy II wykopu D, gdzie wystąpiło z materiałami z wczesnego okresu rzymskiego. Nawiązuje ono do naczyń grupy VIII B według typologii ceramiki kultury wielbarskiej autorstwa Wołągiewicza (1993, s. 16). Ceramika tej grupy jest częsta na Pomorzu od schyłku wczesnego okresu rzymskiego po początek późnego okresu rzymskiego.

Grupa G – naczynia wazowate:

Typ I – naczynie wazowate o ostrym załomie brzuśca, z pionowym uchem taśmowatym, przewężonym (tabl. V: 10). Naczynie to również wystąpiło w warstwie II wykopu D, wraz z omówionym wcześniej naczyniem grupy F (tabl. V: 7) oraz wspomnianymi materiałami z wczesnego okresu rzymskie-

go. Egzemplarz ten nawiązuje do naczyń grupy IVA według Wołągiewicza dla ceramiki kultury wielbarskiej (1993, s. 13). Naczynia tego typu występowały na Pomorzu od schyłku fazy B₂ po fazę C₁b. Także motyw chropowaconych trójkątów, zachowany fragmentarycznie na załomie brzuśca, jest charakterystyczny dla kultury wielbarskiej (Wołągiewicz 1993, tabl. 10: 1, 2, 3; tabl. 11: 1). Analogiczny okaz do naczynia z Głuszyna pochodzi z cmentarzyska w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 195, Taf. XCVII: 1).

Typ II – naczynia wazowate, szerokootworowe, o baniastym profilu brzuśca (tabl. I: 12, 27; II: 10; IV: 16; V: 9). Wazy te odznaczały się brzuścem chropowaconym poniżej załomu (tabl. I: 12, 27). Znalezione je w ziemiankach (ob. 299 – tabl. I: 12; ob. 563 – tabl. II: 10), wraz z ceramiką datowaną zasadniczo na fazy A₂–A₃ młodszego okresu przedrzymskiego oraz w palenisku (ob. 336 – tabl. I: 27) i jamach (ob. 460 i 12 – tabl. IV: 16; tabl. V: 8–9).

Typ III – naczynie wazowate, szerokootworowe, o łagodnym profilu brzuśca, znalezione w ziemiance (ob. 299 – tabl. I: 1). Naczynie to było cienkościenne; posiadało także powierzchnię czarną, wyświecaną. Nawiązuje ono do grupy III naczyń kultury oksywskiej według Wołągiewicza (1981, s. 140, tabl. XIX: 6, s. 159). Okaz z Głuszyna odpowiada typologicznie ceramice charakterystycznej dla faz A₁–A₂ młodszego okresu przedrzymskiego, jaka występuje szczególnie często na Pomorzu Wschodnim (Machajewski 1997, s. 41).

1.1.2. Mikromorfologia naczyń

W analizie mikromorfologii ceramiki naczyniowej wykorzystano metodę zaproponowaną w literaturze przedmiotu przy opracowaniu stanowiska w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 202–207, ryc. 5–10) i w Rogowie, powiat Białogard, stanowisko 4 (Machajewski 1980, s. 27, ryc. 1; s. 30, ryc. 14).

1.1.2.1. Typologia elementów mikromorfologicznych

Wylewy

W materiale ceramicznym z Głuszyna wyróżnić można dwie grupy wylewów. Grupy te ze względu na sposób uformowania krawędzi podzielono na siedem typów:

Grupa 1 – wylewy pogrubiane:

Typ 1 – pogrubiane, o krawędziach facetowanych obustronnie (tabl. I: 10, 17, 19, 22, 27; II: 1, 3; IV: 13; V: 8; VI: 1, 11, 13; VII: 2, 4, 8).

Typ 2 – pogrubiane, o krawędziach facetowanych jednostronnie, ściętych (tabl. I: 5, 6, 11, 13, 15, 18, 23; II: 2, 4, 7, 9; III: 1, 2, 4; IV: 1, 3, 4, 5, 8, 10, 14, 16; V: 6; VI: 5, 6, 8, 10, 15; VII: 1, 3; IX: 1, 3, 5, 6–9). Typ ten był relatyw-

nie liczny w zbiorze wylewów z Głuszyna, plasował się na drugim miejscu pod względem frekwencji po typie 1.3.

Typ 3 – pogrubiane, o krawędziach zaokrąglonych i wychylonych na zewnątrz (tabl. I: 1, 7, 9, 21, 24; II: 9, 10; IV: 2, 6, 7, 9, 15, 17; V: 1–3, 5, 7, 10; VI: 2, 3, 4, 7, 9, 12; VII: 5, 7; VIII: 4, 5; IX: 10). Był to najliczniejszy typ wylewów w całej serii ceramiki naczyniowej z Głuszyna.

Typ 4 – pogrubiane, o krawędziach facetowanych i nachylonych do wnętrza (tabl. II: 8).

Grupa 2 – wylewy proste. Ustępowały one wyraźnie pod względem liczby okazów wylewom pogrubionym, stanowiąc 10% całego zbioru:

Typ 1 – proste, górą ścięte (tabl. I: 16; V: 9).

Typ 2 – proste, o krawędzi zaokrąglonej, silnie zagiętej na zewnątrz (tabl. IV: 11).

Typ 3 – proste, o krawędzi zaokrąglonej, zagiętej do wnętrza (tabl. VI: 14).

Dna

Wśród den wyróżniono cztery typy, za kryterium podziału przyjmując ich kształt w rzucie pionowym:

Grupa 1 – dna proste (tabl. I: 8, 20; tabl. VIII: 3, 9; IX: 9).

Grupa 2 – dna wypukłe (tabl. I: 14).

Grupa 3 – dna wklęsłe (tabl. I: 4; IV: 6; VI: 17; VIII: 1, 2, 10).

Ucha

Ucha podzielono na dwie grupy, za kryterium podziału przyjmując przekrój ucha:

Grupa 1 – ucha w przekroju koliste (tabl. I: 9; VII: 5; tabl. VIII: 8; IX: 4).

Grupa 2 – ucha w przekroju prostokątne, przewężone (tabl. V: 7, 10).

1.1.2.2. Analiza mikromorfologii naczyń

Wylewy: grupa 1, typ 1 – wylewy pogrubiane, obustronnie facetowane. Wylewy tak ukształtowane są na Pomorzu cechą naczyń z wczesnej fazy okresu przedrzymskiego (por. Przewoźna 1965, s. 203–204). Analogiczne okazy wylewów znaleziono na osadzie kultury oksywskiej w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 205, ryc. 8: 13), a także na cmentarzysku kultury oksywskiej w Pruszczu Gdańskim, stanowisko 10, powiat Gdańsk (Pietrzak 1997, s. 102, Taf. IV: 27a; s. 127, Taf. XXIX), datowane na młodszy okres przedrzymski (Pietrzak 1997, s. 15 i 23), oraz na cmentarzysku kultury oksywskiej w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 161, tabl. LV: 19a; s. 179, tabl. LXXIII: 327), datowane na fazę A₂. Także w kulturze przeworskiej ta forma

ukształtowania wylewów naczyń odpowiada temu horyzontowi chronologicznemu (por. Dąbrowska 1973, s. 519, tabl. LIII; 1988, s. 15, ryc. 1: b). Przykładem może być cmentarzysko tej kultury w Kamieńczyku, powiat Wyszaków (Dąbrowska 1997, s. 146, Taf. XVI: 4, 6) i cmentarzysko w Karczewcu, powiat Węgrów (Dąbrowska 1973, s. 434, tabl. XIX: 16; s. 451, tabl. XXVII: 15), gdzie wystąpiły w zespołach z wczesnej i środkowej fazy okresu przedrzymskiego. Wylewy typu 1 z Głuszyna wystąpiły m.in. w ziemiankach (ob. 288, 563) wraz z fragmentami naczyń grupy B, C, E i G (tabl. I; II).

Wylewy: grupa 1, typ 2 – wylewy pogrubiane, o krawędzi facetowanej jednostronnie, ściętej. Podobnie jak wylewy typu 1 są one częste na Pomorzu w młodszym okresie przedrzymskim. Podobnie jak typ 1.1 okazy typu 1.2 z Głuszyna wystąpiły m.in. w ziemiankach (ob. 299, ob. 563) wraz z naczyniami grupy B, C, E, G. Analogiczne okazy tak ukształtowanych wylewów wskazać można na osadzie kultury oksywskiej w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 204, ryc. 7) i Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk (Pietrzak 1997, s. 123, Taf. XXV: 1; s. 146, Taf. XLVIII: 2; s. 148, Taf. L: 1). Datowane są tam na fazę A_2 (Pietrzak 1997, s. 27–28). W literaturze wylewy takie znane są również z cmentarzyska kultury oksywskiej w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 168, tabl. LXII: 38a; s. 171, tabl. LXV: 78a; s. 191, tabl. LXXXV: 242b), gdzie datowane są na fazę A_2 młodszego okresu przedrzymskiego. Także poza Pomorzem, na terenie kultury przeworskiej w fazach A_1 – A_3 pojawiają się wylewy tej formy. Przykładem może być przytaczane już cmentarzysko tej kultury w Kamieńczyku, powiat Wyszaków (Dąbrowska 1997, s. 134, Taf. IV: 1), w zespole datowanym na młodszy okres przedrzymski (Dąbrowska 1997, s. 12).

Wylewy: grupa 1, typ 3 – wylewy pogrubiane, o krawędziach zaokrąglonych, wychylonych na zewnątrz. Są one częste w kulturze oksywskiej w młodszym okresie przedrzymskim (por. Pietrzak 1987, s. 203, tabl. XCVII). Tak ukształtowane wylewy naczyń wystąpiły na osadzie kultury oksywskiej w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 203, ryc. 6: 5) i na cmentarzysku kultury oksywskiej w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 199, tabl. XCIII: 317). Poza Pomorzem w kulturze przeworskiej wylewy grupy 1, typu 3 wskazać można ponownie w tym horyzoncie chronologicznym na cmentarzysku w Kamieńczyku, powiat Wyszaków (Dąbrowska 1997, s. 176, Taf. XLI: 13) i na cmentarzysku w Karczewcu, powiat Węgrów (Dąbrowska 1973, s. 470, tabl. XXXV: 9). Wylewy wydzielonej tu grupy 1, typu 3 z Głuszyna wystąpiły m.in. w obiektach 299, 386 i 563, datowanych wstępnie na fazy A_2 – A_3 .

Wylewy: grupa 1, typ 4 – wylew pogrubiony, o krawędzi facetowanej, zagiętej do wnętrza. W Głuszynie znaleziono tylko jeden okaz tak ukształtowanego brzegu naczynia (tabl. II: 8). Wystąpił on w obiekcie 563 wraz z wyle-

wami facetowanymi obustronnie i jednostronnie oraz liczną serią naczyń grup B, C, G i E, co pozwala je datować zasadniczo na fazy A_2 – A_3 . Wylewy pogrubione i facetowane zagięte do wnętrza są bardzo rzadkie w kulturze oksywskiej w porównaniu z wylewami grup przedstawionych wcześniej. Najbliższą terytorialnie, jednak nie bezpośrednią analogię z terenu Pomorza Zachodniego stanowić może okaz z grobu 191 w Warszkwie, powiat Sławno (Wołągiewicz 1981, s. 140, tabl. XIX: 13).

Wylewy: grupa 2, typ 1 – wylewy proste, górą ścięte. Tak uformowane wylewy występują na Pomorzu od okresu przedrzymskiego do schyłku okresu wpływów rzymskich (por. Przewoźna 1965, s. 203). Nie posiadają zatem dużych walorów datujących. Niemniej wylewy tej formy odkryto np. na cmentarzysku kultury oksywskiej w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk (Pietrzak 1997, s. 143, Taf. XLV: 1) w zespole datowanym na młodszy okres przedrzymski (Pietrzak 1997, s. 28), na osadzie kultury oksywskiej w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 202, ryc. 5: 3, 4, 14; s. 203, ryc. 6: 14, 21; s. 205, ryc. 9: 2; s. 207, ryc. 10: 1–3, 15). Tak ukształtowane wylewy wystąpiły również na cmentarzysku kultury oksywskiej w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, Abb. 10: 1–3, 15, s. 104, Taf. VI: 1; s. 147, Taf. XLIX: 1) w zespołach datowanych na młodszy okres przedrzymski (Pietrzak 1997, s. 14, 29), a także na cmentarzysku kultury oksywskiej w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 177, tabl. LXXI: 85a; s. 184, tabl. LXXVIII: 214). Okazy z Głuszyna wystąpiły m.in. w ziemiance (ob. 299) wraz z wylewami jedno- i obustronnie facetowanymi oraz naczyniami grup D, E i G, co pozwala je datować zasadniczo na fazy A_2 – A_3 .

Wylewy: grupa 2, typ 2 – wylewy proste, o krawędziach zaokrąglonych, silnie zagiętych na zewnątrz. Podobnie jak wcześniej przedstawiony typ 2.1 wylewy te występują na Pomorzu zarówno w całym okresie przedrzymskim, jak i w okresie wpływów rzymskich. Analogiczne okazy wylewów znaleziono także na wspomnianej tu wielokrotnie osadzie w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 203, ryc. 6: 12). Wylewy z Głuszyna datować można zasadniczo na fazy A_2 – A_3 , gdyż wystąpiły one m.in. z ułankami naczyń grup B i G oraz brzegami facetowanymi m.in. w jednej z jam (ob. 460 – tabl. IV: 11).

Wylewy: grupa 2, typ 3 – wylewy proste, o krawędzi zaokrąglonej, zagiętej do wnętrza. Wylewy te omówione zostały na końcu, gdyż podobnie jak wcześniej wymienione typy wylewów niepogrubionych są one bardzo powszechne w pradziejach nie tylko na Pomorzu. W okresie przedrzymskim i rzymskim obecne są także na obszarze kultury przeworskiej i jastorfskiej (por. Bednarczyk, Sujeczka 2004, s. 433, ryc. 215: 8; s. 435, ryc. 217: 10; Schoknecht 1964, s. 159, Abb. 93). Obecność ich w zespole nie ma zatem wpływu na datowanie.

Niemniej jako wylewy określone tu jako typ 2.2 znane są m.in. z Bystrzca, powiat Kwidzyn, grób 183 (Wołągiewicz 1981, s. 140, tabl. XIX: 11). Okazy z Głuszyna znaleziono natomiast m.in. w ziemiance ob. 386 (tabl. VI: 14), datowanej ceramiką grup A, B i E na fazy A_2 – A_3 .

Dna: grupa 1 – dna proste. Są one częste na Pomorzu w fazach A_1 – A_3 (por. Pietrzak 1987, s. 203, tabl. XCVII). Analogicznie ukształtowane dna naczyni odkryto na wspomnianej osadzie ludności kultury oksywskiej w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 203, ryc. 6: 27), na cmentarzysku tej kultury w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 157, tabl. LI: 14; s. 161, tabl. LV: 19f; s. 163, tabl. CVII: 31), na cmentarzysku ludności kultury oksywskiej w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 100, Taf. II: 1; s. 103, Taf. V: 1; s. 117, Taf. XIX: 1). W Głuszynie natomiast okazy takich den znaleziono m.in. w ziemiance (ob. 299) wraz z ceramiką grup D, G i E, datowaną na fazy A_2 – A_3 .

Dna: grupa 2 – dna wypukłe. Dna tej formy znaleziono na osadzie w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 205, ryc. 8: 26, 29; s. 207, ryc. 10; s. 21), na cmentarzysku w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 159, tabl. LIII: 17c; s. 167, tabl. LXI: 69c) oraz na cmentarzysku w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 103, Taf. V: 1). W Głuszynie dna opisanej tu grupy wystąpiły m.in. także w jednej z ziemianek (ob. 299 – tabl. I: 8).

Dna: grupa 3 – dna wklęsłe. Dna tej formy, częste w materiałach ze stanowisk ludności kultury oksywskiej, znaleziono na terenie Pomorza na cmentarzysku w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 127, Taf. XXIX: 1), na osadzie tejże kultury w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 202, ryc. 5: 31) oraz na cmentarzysku w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 181, tabl. LXXV). Dna z Głuszyna wystąpiły m.in. także w ziemiankach (ob. 299 – tabl. I: 4) i jamach (ob. 218, 386 i 496 – tabl. IV: 6; VI: 17; VIII: 10) razem z wylewami facetowanymi jedno- i dwustronnie oraz naczyniami grupy A, B, G, D i E, co pozwala je datować zasadniczo na fazy A_2 – A_3 .

Ucha: grupa 1 – ucha w przekroju kolistym. Są one częste na Pomorzu w materiałach ze stanowisk datowanych na młodszy okres przedrzymski. Ucha tej formy przytwierdzone poziomo do naczynia są ponadto charakterystyczne, jak zaznaczono wcześniej, dla faz A_1 – A_2 (Wołągiewicz 1981, s. 140, tabl. XIX: 2). Ucha o takim przekroju znaleziono na osadzie w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 207, ryc. 10: 22), na cmentarzysku w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 157, tabl. LI: 1, 3b, 6c, 10a; s. 166, tabl. LX:

37b, 50b), w zespołach datowanych na fazy A_2 i A_3 (Pietrzak 1987, s. 85 i 89), a także na cmentarzysku w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 143, Taf. XLV: 11), gdzie datowano je ogólnie na młodszy okres przedrzymski (Pietrzak 1997, s. 28). Ucha z Głuszyna wystąpiły m.in. w dwóch ziemiankach (ob. 299 i 563) oraz palenisku (ob. 251), datowanych zasadniczo na fazy A_2 – A_3 .

Ucha: grupa 2 – ucha o przekroju prostokątnym, przewężone. Są one również powszechne na Pomorzu, począwszy od fazy A_2 (Wołągiewicz 1981, s. 140, tabl. XIX: 5, 12). Ucha tej formy znaleziono na osadzie w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965, s. 203, ryc. 10: 22), na cmentarzysku w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 181, tabl. LXXV: 147), na cmentarzysku w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 142, Taf. XLIV: 1; s. 143, Taf. XLV: 1) w zespołach datowanych na młodszy okres przedrzymski (Pietrzak 1997, s. 27, 28). Ucha grupy 2 z Głuszyna wystąpiły w ziemiankach (ob. 299 i 563 – tabl. IX: 4) razem z wylewami facetowanymi jedno- i dwustronnie oraz z ceramiką datowaną zasadniczo na fazy A_2 – A_3 . Ucha przedstawione na tablicy V zostały znalezione natomiast w wykopie D, w warstwie II oraz w obiekcie 12. W obu tych przypadkach serie pozyskanych materiałów ceramicznych miały charakter mieszany – o cechach typowych dla młodszego okresu przedrzymskiego oraz kultury wielbarskiej. W obiekcie 12 (tabl. V: 8–10) znaleziono np. naczynie grupy B i dwa naczynia G, przy czym drugie z nich posiada już cechy typowe dla stylistyki wielbarskiej (tabl. V: 10).

1.1.3. Zdobnictwo

Analizując zdobnictwo ceramiki, posłużono się metodą wykorzystaną przy opracowaniu materiałów z osady kultury przeworskiej w Kucowie, powiat Bełchatów, stanowisko 1 (por. Machajewski 1995b, s. 73–76, ryc. 4). Przy porządkowaniu wątków podzielono je na dwie grupy, za kryterium podziału przyjmując stopień ich skomplikowania. Graficzną ilustrację poniższej analizy stanowi tabela 1:

Grupa I – wątki jednorodne.

Grupa II – wątki wielorodne.

Następnie, kierując się liczbą motywów składających się na dany wątek, podzielono każdą z grup na typy:

Grupa I, typ 1 – jednorzędowe.

Grupa I, typ 2 – wielorzędowe.

Grupa II, typ 1 – dwurzędowe.

Grupa II, typ 2 – trzyczędowe.

Dalej, w ramach każdego typu dokonano wydzielenia odmian:

Grupa I, typ 2, odmiana 1 – płytka linia ryta w układzie poziomym. Wystąpiła np. na cienkościennym, wyświecanym naczyniu z obiektu 299 (tabl. I: 1), a także na fragmentach ceramiki z obiektu 563 (tabl. IX: 2) datowanych wstępnie na fazy A_2 – A_3 . Zdobienie ceramiki w postaci trzech płytkich linii rytanych w układzie poziomych linii jest charakterystyczne dla Pomorza Wschodniego (Machajewski 1980, s. 41). Motyw ten występuje także na ceramice kultury przeworskiej. Przykładem jest ceramika z cmentarzyska tej kultury w Kamieńczyku, powiat Wyszaków (Dąbrowska 1997, s. 219, Taf. LXXXIX: 7).

Grupa I, typ 2, odmiana 3 i grupa II, typ 1, odmiana 3 – linia ryta płytko w układzie skośnych linii z towarzyszącą im płytką linią rytą horyzontalnie bądź bez niej. Ceramika tak zdobiona wystąpiła m.in. w obiektach datowanych wstępnie na fazy A_2 – A_3 (ob. 299, 496, 563 – tabl. I: 7; IV: 6). Analogicznie zdobiona ceramika pochodzi z osady w Rogowie, powiat Białogard, stanowisko 4 (Machajewski 1980, s. 22, ryc. 11: 20) i z cmentarzyska w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 161, tabl. LV: 19b). Na obszarze kultury przeworskiej ceramika zdobiona w ten sposób znana jest np. z cmentarzyska w Młodzikowie, powiat Środa Wielkopolska (Dymaczewski 1958, s. 380, ryc. 422: 1a).

Grupa II, typ 2, odmiana 3 – motyw chropowaconych trójkątów (tabl. V: 10); wystąpił z poziomą linią płytko rytą. Zdobienie takie uważane jest za charakterystyczne dla kultury wielbarskiej na Pomorzu w fazach B_2 – C_1 okresu wpływów rzymskich (Wołągiewicz 1993, s. 21). Motyw z Głuszyna nawiązuje do odmiany B tego rodzaju zdobień według Wołągiewicza dla ceramiki kultury wielbarskiej (1993, s. 21, tabl. 46: 1). Analogicznie zdobione naczynie wskazać można np. wśród materiałów z cmentarzyska kultury wielbarskiej w Lubowidzu, powiat Lębork (Wołągiewicz 1995, s. 106, Taf. XLIX).

Grupa I, typ 1, odmiana 7 – dołek paznokciowy w układzie jednorzędowym (tabl. I: 21). W Głuszynie znaleziono tylko jeden fragment wylewu, zdobiony ornamentem dołków paznokciowych na krawędzi brzegu w ziemiance (ob. 299). Jest to sposób zdobienia o silnych tradycjach halsztackich. Zdobienie takie, niezależnie od typu naczynia, uznane jest w literaturze za typowe dla młodszych faz kultury pomorskiej (Jadczykowa 1995, s. 148–149).

Grupa I, typ 2, odmiana 7 – dołek paznokciowy w układzie nieuporządkowanym. W Głuszynie ceramika tak zdobiona wystąpiła w obiekcie 460 (tabl. III: 5), datowanym wstępnie na młodszy okres przedrzymski. Na Pomorzu zdobnictwo grupy I, typu 2, odmiany 7 wskazać można wśród materiałów z osady w Rogowie, powiat Białogard (Machajewski 1980, s. 39, ryc. 17: 25). W kulturze przeworskiej natomiast motyw ten wydaje się być szczególnie po-

wszechny od fazy B₁. Na terenie tej kultury analogicznie zdobiona ceramika wystąpiła na cmentarzysku w Młodzikowie, powiat Środa Wielkopolska (Dymaczeński 1958, s. 183, ryc. 6: 1) i na osadzie w Kucowie, powiat Bełchatów (Machajewski 1995b, s. 127, tabl. VIII: 2).

Grupa I, typ 2, odmiana 5 i grupa II, typ 2, odmiana 5 – meander blankowy, płytko ryty (tabl. I: 3). Motyw meandra blankowego często występuje na ceramice z okresu przedrzymskiego i rzymskiego na Pomorzu (Wołągiewicz 1993, s. 38), lecz w kulturze oksywskiej rzadka jest kompozycja ciągła. Meander pojawia się jako jeden z kilku wątków tworzących rozbudowany motyw; typowa jest jego segmentowa sekwencja (Wołągiewicz 1993, s. 38). W Głuszynie ceramika tak zdobiona wystąpiła w obiekcie 299, datowanym wstępnie na fazy A₂–A₃. Meander z Głuszyna nawiązuje do grupy 1.4. zdobnictwa wyróżnionej przez Wołągiewicza (1993, s. 20, tabl. 42: 1, 2). Analogicznie zdobiona ceramika wystąpiła na cmentarzysku kultury oksywskiej w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 127, Taf. XXIX: 100: 1a) na naczyniu IV grupy według Wołągiewicza (1981, s. 140, tabl. XIX: 8, 9, 12), jako jeden z wątków rozbudowanego pasa ornamentacyjnego. Grób ten datowany jest na młodszy okres przedrzymski (Pietrzak 1997, s. 23). Ceramikę zdobioną meandrem blankowym znaleziono także na osadzie w Rogowie, powiat Białogard (Machajewski 1980, s. 19, ryc. 1: 21).

Grupa II, typ 2, odmiana 6 – szachownica z pól wypełnionych płytkimi liniami rytymi, na przemian pionowymi i poziomymi (tabl. I: 2). Na Pomorzu takie zdobienie występuje w młodszym okresie przedrzymskim na ceramice kultury oksywskiej, podobnie jak meander w kompozycji segmentowej (Wołągiewicz 1993, s. 38). W Głuszynie ceramika tak zdobiona wystąpiła również, podobnie jak opisany wyżej meander, w obiekcie 299. Analogicznie zdobioną ceramikę znaleziono m.in. na cmentarzysku ludności kultury oksywskiej w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 238, Taf. CXL: 3a). Natomiast na terenie kultury przeworskiej ceramika tak ornamentowana zarejestrowana została np. na cmentarzysku w Kamieńczyku, powiat Wyszaków (Dąbrowska 1997, s. 144, Taf. XIV: 3).

Grupa II, typ 2, odmiana 2 – jodełka (tabl. II: 5; IV: 12) została zarejestrowana wraz ze skośną linią rytą i motywem grupy II, typu 1, odmiany 1. Fragment tak zdobionej ceramiki wystąpił w obiektach 460 oraz 299, datowanych wstępnie na fazy A₂–A₃. Analogicznie ornamentowana ceramika znana jest w literaturze z cytowanego tu wielokrotnie cmentarzyska kultury oksywskiej w Pruszczu Gdańskim, powiat Gdańsk, stanowisko 10 (Pietrzak 1997, s. 155, Taf. LVII: 1). W kulturze przeworskiej motyw szachownicy obecny był natomiast np. na materiałach z cmentarzysk w Karczewcu, powiat Węgrów

(Dąbrowska 1973, s. 475, tabl. XXXVII) i Kamieńczyku, powiat Wyszaków (Dąbrowska 1997, s. 270, Taf. CXL: 5).

Grupa II, typ 2, odmiana 8 – linia głęboko ryta wystąpiła w układzie pionowych linii z zakreskowanym trójkątem. W Głuszynie ceramika zdobiona w ten sposób pochodziła z obiektu 563 (tabl. II: 6) datowanego wstępnie na fazy A_2 – A_3 . Analogicznie zdobiona ceramika znana jest z osady w Rogowie, powiat Białogard, stanowisko 4 (Machajewski 1980, s. 22, ryc. 11: 20; s. 39, ryc. 17: 52).

Grupa II, typ 2, odmiana 2 i grupa II, typ 1, odmiana 2 – linia płytko ryta w układzie pionowych linii. W Głuszynie wątek ten pojawił się jako element motywu zakreskowanego trójkąta oraz wystąpił samodzielnie na fragmencie ceramiki z obiektu 563, datowanego wstępnie na fazy A_2 – A_3 . Motyw zakreskowanego trójkąta jest dość częsty na Pomorzu w kulturze oksywskiej (Wołągiewicz 1993, s. 38), a także dla kręgu zachodniobałtyjskiego (Wołągiewicz 1993, s. 42). Tak samo zdobiona ceramika znaleziona została na cmentarzysku w Rumii, powiat Wejherowo (Pietrzak 1987, s. 173, tabl. LXVII: 51d), a także na osadzie w Rogowie, powiat Białogard, stanowisko 4 (Machajewski 1980, ryc. 17: 27). Na terenie kultury przeworskiej analogicznie zdobioną ceramikę znaleziono na cmentarzysku w Kamieńczyku, powiat Wyszaków (Dąbrowska 1997, s. 169, Taf. XXXIX: 10).

Osobno wymienić należy, jako rzadkość na Pomorzu, fragment dna zdobionego znakiem graficznym z obiektu 299 (tabl. I: 20). Fragment ten został już poddany analizie w literaturze (Machajewski 1997, s. 42, tam dalsza literatura). Przypomnieć należy jedynie, że posiada on analogie w materiałach z cmentarzyska w Wygodzie, powiat Białogard, stanowisko 6, grób 43 (Machajewski 1997, s. 42). Oba okazy datowane są na fazy A_2 – A_3 młodszego okresu przedrzymskiego.

1.1.4. Ogólne cechy technologiczne naczyń ręcznie lepionych

Analiza technologiczna ceramiki znalezionej w Głuszynie oparta była na znanych w literaturze wzorcach (por. Przewoźna 1965). Ogółem w Głuszynie odkryto 3664 fragmenty ceramiki ludności kultury oksywskiej. Ceramika z obiektów stanowiła 84% (3086 fragmentów), z warstwy II – 11% (413 fragmentów), natomiast z warstwy I – zaledwie 5% (165 fragmentów). Poniżej przedstawiono pokrótce wyniki analizy materiałów pod względem techniki ich wykonania.

Ceramikę podzielono wstępnie na trzy grupy technologiczne, kierując się grubością ścianek (w nawiasach podano udział procentowy kolejnych cech technologicznych):

I grupa – ceramika o grubości ścianek do 0,6 cm (14%). Wydzielono dodatkowo podgrupę I.1 (6%) – ceramiki cienkościennej, czarnej, wyświecanej, jako dystynktywnej dla młodszego okresu przedrzymskiego.

II grupa – ceramika o grubości ścianek 0,7–0,9 cm (75%).

III grupa – ceramika o grubości ścianek powyżej 0,9 cm (5%).

Następnie każdą z grup zanalizowano pod względem sposobu opracowania powierzchni zewnętrznej: w grupie I przeważała technika szorstka (31%) obok wyświecanej (30%); w grupie II zdecydowanie szorstka (53%), po niej chropowata (24%); w grupie III natomiast technika chropowata (30%) obok techniki obrzucania powierzchni (29%).

Analogiczną analizę przeprowadzono dla powierzchni wewnętrznych ułamków naczyń: we wszystkich trzech grupach dominowała zdecydowanie powierzchnia wewnętrzna szorstka (odpowiednio: 50%; 76%; 93%).

W I grupie technologicznej stwierdzono dalej przewagę domieszki drobnej o granulacji poniżej 0,5 mm (94%); w grupie II i III natomiast domieszki średniej o granulacji 0,5–1 mm (77% i 98%); domieszkę grubą, o granulacji powyżej 1 mm, zarejestrowano w grupie III, w liczbie zaledwie 0,5% zbioru.

Wśród materiałów ceramicznych grupy I przeważał przełom jednobarwny fragmentów (88%); w grupach II i III – dwubarwny (77% i 70%), przy czym w tej ostatniej wystąpiły także fragmenty o potrójnej barwie przełomu (11%).

Kolejną badaną cechą ceramiki była frekwencja poszczególnych kolorów powierzchni zewnętrznej. Zastosowano tu skalę sześciu barw: ceglasto-brunatną, jasnobrunatną, ciemnobrunatną, szarą, ciemnoszarą i czarną. W grupie I dominowała barwa czarna (46%), przed ciemnoszarą (17%) i szarą (14%). W grupie II przeważała barwa ceglasto-brunatna (30%) i jasnobrunatna (22%). W grupie III natomiast – jasnobrunatna (38%) obok ciemnobrunatnej (22%).

Ostatnią z cech technologicznych, jaką poddano analizie, była relacja procentowa poszczególnych kolorów powierzchni wewnętrznej każdej z grup. W grupie I stwierdzono zdecydowaną przewagę koloru czarnego (52%); w grupie II także (37%), przy znacznym udziale barwy brunatnej (24%) i szarej (23%). W grupie III natomiast przeważał kolor brunatny (43%) obok czarnego (22%) i szarego (20%).

Badania powyższe pozwalają stwierdzić, że ludność kultury oksywskiej z Głuszyna używała na co dzień przeważnie ceramiki o średniej grubości ścianek (0,7–0,9 cm), odznaczającej się szorstką powierzchnią zewnętrzną i wewnętrzną, o średniej granulacji domieszki, przełomie dwubarwnym oraz o barwie ciemno- lub ceglasto-brunatnej na zewnątrz oraz czarnej lub brunatnej w środku.

1.2. Zabytki związane z rękodzielnictwem

Do tej grupy zabytków wydzielonych zaliczono przęśliki tkackie i żarno nieckowate. Są to jedyne artefakty pozwalające wnioskować, jakimi gałęziami rękodziela zajmowała się ludność zamieszkująca osadę w Głuszynie.

1.2.1. Przęśliki tkackie

Znaleziono trzy przęśliki wrzecionowate. Dwa pochodziły z warstwy kulturowej wykopu XLV, jeden z ziemianki (ob. 299 – tabl. I: 25). Wszystkie wykonane były z gliny o drobnej domieszce, posiadały czarną i wygładzaną powierzchnię.

1.2.2. Żarno nieckowate

Zostało ono wtórnie użyte do budowy ścian pieca (ob. 528). Wykonano je z czarnego granitu. Posiadało wymiary 0,92 x 0,60 m w rzucie płaskim i wysokość 0,56 m. Okaz ten był złamany wzdłuż swej osi symetrii na skutek nadmiernego zużycia (jama powstała w wyniku ścierania powierzchni miała 0,49 m głębokości). Zachowała się tylko jedna połowa żarna.

1.2.3. Okucie końca pasa

W obiekcie 299 znaleziono fragment przedmiotu żelaznego (tabl. I: 26), który zidentyfikowano jako okucie końca pasa. Typologicznie kwalifikuje się ono do grupy II/2 według Renaty Madydy-Legutko, okuć z pierścieniem i masywnym, trapezowatym jęczyzkiem (Madyda 1977, s. 389, tabl. VII: 3–5). Kryterium klasyfikacji stanowił tutaj charakterystyczny kształt jęczyzka, gdyż okaz z Głuszyna zachował się bez pierścienia.

Okazy tej grupy odznaczają się na Pomorzu długą chronologią występowania – od późnego okresu przedrzymskiego aż po przełom faz B₂/C₁ okresu wplywów rzymskich (Madyda 1977, s. 380).

1.3. Elementy zabudowy osady

Na osadzie w Głuszynie odkryto łącznie 152 obiekty ludności kultury oksywskiej. W tej liczbie znajdują się cztery ziemianki, cztery piece gospodarcze, kompleks obiektów związanych z produkcją żelaza (trzy piece dymarskie, jedno ognisko dymarskie, jedna jama ze spalenizną, jedno skupisko kamieni), 37 palenisk, 41 jam, 60 jam posłupowych, z których 39 tworzyło konstrukcje trzech budynków słupowych oraz jeden obiekt nieokreślony.

1.3.1 Ziemianki

W Głuszynie odkryto cztery ziemianki – obiekty 248, 299, 489 i 563. Za kryterium klasyfikacji obiektu jako ziemianki przyjęto próg wielkościowy

6 m² w rzucie poziomym. Obiekty o mniejszej powierzchni klasyfikowano jako jamy (Kobyliński 1988, s. 22). Obiekt 248 miał kształt nieregularnego prostokąta o wymiarach 4,05 x 2,46 m w rzucie poziomym i głębokość 0,30 m. Wypełnisko stanowiła jasnożółta, spiaszczona glina. Znajdował się na północnym skraju wschodniej części wykopu w sąsiedztwie skupiska 17 palenisk (ob. 213, 219, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 241, 242, 313, 314, 315, 336). W spągu obiektu odkryto dwie jamy posłupowe (ob. 255 i 256) o średnicy 0,30 m i miąższości 0,25 m. Ze względu na fakt, iż ziemianki wyróżniały się spośród reszty obiektów z Głuszyna bogactwem materiałów i rozmiarami, trzy z nich zostaną omówione bardziej szczegółowo.

Obiekt 299 (tabl. X, XI) ma kształt regularnie okrągły. Jego wymiary w rzucie poziomym wynoszą 3,60 x 3,90 m, a w profilu jego miąższość wynosi 0,98 m. Wypełnisko obiektu stanowiła ciemnobrunatna, spiaszczona glina z polepą. W stropie obiektu znajdowało się palenisko (ob. 331) o wymiarach 1,0 x 1,20 m w rzucie poziomym i miąższości 0,20 m, natomiast w spągu ziemianki znajdowała się warstwa spalenizny o miąższości 0,20 m. Na obiekt 299 nakładał się na linii północny zachód–południowy wschód (ryc. 3) regularny układ jam posłupowych (ob. 323, 325, 327, 328, 329, 330, 332, 333, 334, 335, 337, 338, 349) nasuwających na myśl konstrukcje słupowe znane z terenów kultury oksywskiej (Skowron 1979, s. 93–98; Wołągiewicz 1986, s. 302). Owe ślady konstrukcji określono dalej jako budynek słupowy III. W środku prezentowanej ziemianki znajdowało się palenisko (ob. 331). W obiekcie 299 znaleziono opisane wcześniej naczynia ceramiczne grup A, D, E, G oraz fragmenty facetowanych brzegów (tabl. I: 1–26), datowane zasadniczo na fazy A₂–A₃.

Obiekt 489 (tabl. X) wyróżniał się kształtem i rozmiarem spośród wszystkich ziemianek z Głuszyna. Tworzył on regularny prostokąt o wymiarach 2,10 x 3,26 m (powierzchni 6,846 m²) w rzucie poziomym. Miąższość tego obiektu wynosiła 0,20 m. Wypełniskiem była ciemnoszara, spiaszczona glina. Do obiektu od strony wschodniego, krótszego boku przylegało palenisko (ob. 490). Otoczony był on przez pięć jam posłupowych – obiekty: 491, 494, 518, 519, 520 (ryc. 3). Wszystkie obiekty wokół ziemianki były związane z nią funkcjonalnie, stanowiąc prawdopodobnie ślad konstrukcji zadaszania. Na materiał ceramiczny znaleziony w ziemiance składały się naczynia grup D i E oraz wylewy facetowane (tabl. IV: 1–7), co pozwala datować go zasadniczo na fazy A₂–A₃.

Obiekt 563 (tabl. XIII) miał 4,28 x 3,71 m w rzucie poziomym i miąższość 0,57 m. W północno-wschodniej części odkryto podpiwniczenie (ob. 579) o średnicy 1,71 m i głębokości 0,85 m. W spągu tego podpiwniczenia znajdowała się warstwa spalenizny o miąższości 0,14 m. W bezpośrednim sąsiedztwie

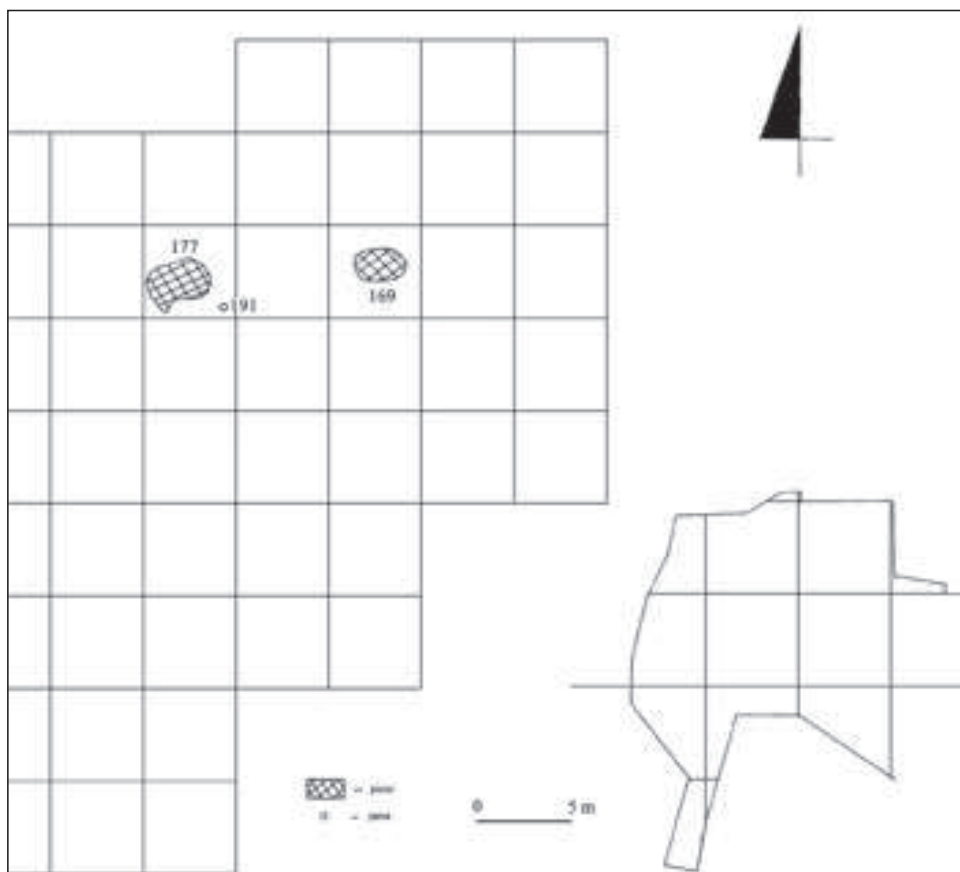
obiektu znajdowały się, po jego północnej i południowej stronie, dwie jamy posłupowe (ob. 566 i 567) o średnicy 0,50 m i miąższości 0,14 m. Od północy natomiast – dwie jamy (ob. 569 i 570) i palenisko (ob. 565). Wypełniskiem obiektu była ciemnoszara, spiaszczona glina w części podpiwniczenia zmieszana z polepą. Obiekt 563 dostarczył największej ilości materiału ceramicznego – 1003 fragmenty (por. tabl. II; III: 1–4; IX), z czego znaczną część stanowiły wylewy facetowane obustronnie, a ponadto naczynia grup A, B, C, G, E, co pozwala datować ten obiekt na fazy A₂–A₃.

Obiekty analogiczne do ziemianek z Głuszyna znane są z terenu Pomorza w młodszym okresie przedrzymskim. Ziemiankę podobną pod względem kształtu i wymiarów do obiektu 299 odsłonięto np. na osadzie w Lubieszewie, powiat Gryfice, gdzie wystąpiła, podobnie jak w Głuszynie, w części produkcyjnej osady. Ziemianka owa jest tam interpretowana również jako obiekt o przeznaczeniu produkcyjnym (Skowron 1979, s. 91; Wołągiewicz 1968–1970, s. 141–150).

1.3.2. Piece gospodarcze

W Głuszynie odkryto cztery piece gospodarcze (ob. 169, 177, 253, 528). Obiekty tego typu są często spotykane na Pomorzu w młodszym okresie przedrzymskim (Pieszak 1995, s. 6–7). Poniżej przedstawiono trzy najciekawsze piece z Głuszyna.

Obiekt 177 – w rzucie poziomym owalny (1,80 x 3,00 m) o miąższości 1,30 m, w profilu prostokątny (tabl. XII). Piec ten odkryto, podobnie jak obiekt 169, w wykopie A (ryc. 4). Ściany pieca zbudowano ze starannie dopasowanych kamieni o średnicy 0,20–0,40 m, łączonych zaprawą glinianą w dwie warstwy. Piec zaopatrzony był w podwójny ruszt. Na dnie obiektu znajdowało się palenisko z warstwą spalenizny, a nad nim umieszczony był pierwszy ruszt z kanałami pionowymi. Drugi ruszt umieszczono 20 cm wyżej; był on zaopatrzony w kanały poziome pośrodku i pionowe przy ścianie. Na ruszcie spoczywał kamień, który mógł stanowić podporę dla konstrukcji dźwigającej kopułę zadaszenia (jej szczątki zalegały w stropie obiektu). Średnica kanałów wynosiła 0,10 m. Oba ruszty były gliniane. Piec od strony południowo-zachodniej, na węższym boku, posiadał otwór wsadowy. Wysokość komory pieca nad drugą płytą rusztu wynosiła 0,70 m. Materiał pozwala datować ten obiekt ogólnie na młodszy okres przedrzymski. Piec ten został znaleziony w wykopie A wraz z drugim piecem – obiektem 169 (ryc. 4).

Ryc. 4. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Obiekty ludności kultury oksywijskiej w wykopie A (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

Obiekt 253 – płytki piec prostokątnego kształtu, odkryty w wykopie B, o wymiarach 1,32 x 2,24 m, w profilu trapezowaty, o miąższości 0,40 m (tabl. XIV; XVII). Ściany obiektu wyłożono dużymi kamieniami o średnicy do 0,60 m. Na dnie obiektu zalegała warstwa mniejszych kamieni o średnicy 0,10–0,20 m. Wypełnisko jamy stanowił pomarańczowy, przepalony piasek; w części południowo-zachodniej, u dołu – szaro-czerwona glina z polepą, a w części zachodniej, u góry – warstwa spalenizny o średnicy 0,35 m. Materiał, jaki tu znaleziono, skłania do datowania tego pieca ogólnie na młodszy okres przedrzymski.

Obiekt 528 – był piecem zagłębionym, owalnego kształtu, o wymiarach 2,00 x 1,88 m w rzucie poziomym i miąższości 0,71 m (tabl. XV). W profilu obiekt miał kształt nieckowaty. Wystąpił w wykopie C (ryc. 3). Wypełnisko stanowiła ciemnobrunatna, spieczona glina. Na dnie pieca zalegała warstwa

spiaszczony gliny z polepą o miąższości 0,34 m. Przy wschodniej ścianie pieca, na głębokości 0,54 m znajdowała się warstwa spalenizny o miąższości 0,17 m. W części górnej, wokół obiektu, zalegał wieniec z kamieni o średnicy 0,28–0,43 m. Od strony zachodniej pieca, w jego bezpośredniej bliskości, znajdowała się jama (ob. 529), zapewne związana funkcjonalnie z piecem (tabl. XV).

Obiekty 169, 253, i 528 mają swe analogie wśród pieców gospodarczych na Pomorzu w młodszym okresie przedrzymskim. Stanowią je piec oznaczony jako obiekt 2 z osady w Trzebawiu, powiat Stargard Szczeciński (Wołągiewicz 1958, s. 131–152) oraz obiekt 1 z Żukowa, powiat Gryfice (Sajkowska 1977, s. 64–70). Dla pieca nr 177 brak dotąd analogii, ale ruszty w postaci płyt glinianych sugerują, że chodzi tu o piec służący do wypału ceramiki (por. Pazda 1976, s. 167, ryc. 1).

1.3.3. Obiekty związane z wytopem żelaza

W Głuszynie odkryto łącznie sześć obiektów związanych z metalurgią żelaza. Na Pomorzu miejsca zorganizowanej produkcji metalurgicznej odkryto dotąd na kilkunastu stanowiskach (Pietrzak 1995, s. 163–174; Wołągiewicz 1986, s. 303). Wśród obiektów z Głuszyna wyróżniono trzy piece dymarskie (ob. 395, 396, 406), przy czym kryterium wyróżniające stanowiła obecność kłoców żużla w wypełniku (por. Piaskowski 1970, s. 37–51), dalej jedno ognisko dymarskie (ob. 436), jedną jamę ze spalenizną (ob. 397) i skupisko kamieni (ob. 398). Także w tych obiektach zarejestrowano fragmenty żużla. Obiekty te wystąpiły w zgrupowaniu pośrodku przebadanego obszaru wykopu C (ryc. 3). Piece miały wymiary 0,25 x 0,30 m i miąższość 0,35 m; ognisko dymarskie – 0,55 x 0,60 m i miąższość 0,35 m. Skupisko kamieni służyło prawdopodobnie do odkuwania żużla od łupki żelaznej. Obiekty te posiadają swe analogie na stanowisku w Gostkowie, powiat Koszalin (Lachowicz 1975, s. 94).

1.3.4. Paleniska

Odkryto łącznie 37 palenisk (ryc. 3); były to obiekty: 213, 219, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 241, 242, 244, 251, 257, 263, 310, 313, 314, 315, 319, 331, 336, 356, 377, 409, 461, 462, 464, 490, 495, 502, 503, 525, 527, 565. Paleniska w Głuszynie przeważnie występowały w skupiskach, jako elementy nadrzędnych struktur przestrzennych, bądź też w związkach funkcjonalnych z innymi obiektami.

W południowo-wschodniej części osady znajdowało się skupisko 17 palenisk (tabl. XVI), w skład którego wchodziły obiekty 213, 219, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 241, 242, 313, 314, 315, 336. Wystąpiły one w sąsiedztwie ziemianki (ob. 248), natomiast w części centralnej stanowiska znaj-

dowało się skupisko trzech palenisk (ob. 461, 462, 464) w sąsiedztwie czterech jam (ob. 463, 466, 467, 469). W obiekcie 336 znaleziono naczynie grupy G (tabl. I: 27). Obiekt 331 zlokalizowany był w obrysie ziemianki (ob. 299), natomiast obiekty 490 i 565 występowały w bliskim sąsiedztwie ziemianek (ob. 489 i 563). Obiekty 502, 503, 525 i 527 wystąpiły w zespołach po dwa paleniska obok siebie. Obiekty 244, 257 i 263 zlokalizowane były natomiast w sąsiedztwie budynku słupowego II, a obiekt 310 w jego wnętrzu (tabl. XVII). Obecność pieca (ob. 253) w tym zespole obiektów dowodzi, że jest to pozostałość większego założenia o charakterze produkcyjnym. Natomiast palenisko, obiekt 319, zlokalizowane było przy budynku słupowym III (ryc. 3).

Odkryto jedynie cztery paleniska występujące pojedynczo i niewykazujące powiązania z innymi, większymi obiektami (ob. 356, 377, 409, 495).

Większość palenisk posiadała kształt prostokątny w rzucie poziomym, a nieckowaty w profilu. Wymiary w planie poziomym wynosiły 1,20–2,70 oraz 0,20–0,30 m w profilu (tabl. XVI). Jedynie obiekt 313 wyróżniał się wielkością (2,40 x 1,50 m w rzucie poziomym). Wszystkie paleniska zachowały się w bardzo dobrym stanie. Bruk kamienny był zwarty, spalenizna intensywna, a obrys wyraźny.

Na szczególną uwagę zasługuje obiekt 251, który dostarczył 172 fragmentów ceramiki, wśród których rozpoznano ułamki naczyń grupy B, facetowane brzegi oraz poziome ucho wałkowane, typowe dla wczesnych faz kultury oksywskiej (tabl. VII).

1.3.5. Jamy

W Głuszynie odkryto 41 jam różnego rodzaju, które przypisać można ludności kultury oksywskiej. W pierwszym rzędzie wymienić należy 23 jamy: obiekty 218, 261, 270, 326, 353, 386, 405, 408, 427, 448, 460, 463, 467, 469, 491, 496, 508, 516, 544, 568, 569, 570, 579 (ryc. 3). Jamy te odkryto w największym z wykopów (wykop C), stąd dają one możliwość ich analizy na tle całego rozplanowania osady. Były to obiekty o wymiarach do 1,50 m² (ob. 405). Ich miąższość wynosiła od 0,30 m (ob. 218) do 0,84 m (ob. 270). Wypełnisko tych obiektów stanowiła ciemnobrunatna lub ciemnoszara, spiaszczona glina. Na planie osady można wyróżnić dwa skupiska obiektów (ryc. 3). Pierwsze tworzy zespół czterech jam położony w centralnej części osady (ob. 460, 463, 467, 496) wraz z trzema paleniskami (ob. 461, 462, 464). Omawiając jamy z Głuszyna, należy zwrócić uwagę w pierwszej kolejności na obiekt 386, nieznacznie odbiegający rozmiarami od wyróżnionych tu ziemianek (ryc. 3). Jama ta zawierała bardzo bogatą serię ceramiki, na którą składały się naczynia grup A, B i E, liczne fragmenty brzegów facetowanych (tabl. VI) oraz fragmenty

dwóch przęślików tkackich. Wymienione tu grupy ceramiki, należy przypomnieć, odpowiadają swoją stylistyką naczyniom typowym dla faz A_2 – A_3 .

Ponadto wśród zarejestrowanych tu obiektów na uwagę zasługują obiekty 460 i 496. Pierwszy dostarczył materiałów ceramicznych, w tym naczyń grupy B i G, pozwalających datować go na fazy A_2 – A_3 (tabl. IV: 8–17). Taką samą chronologię posiadają materiały z drugiej jamy (ob. 496), w której znaleziono m.in. naczynia grup D i E (tabl. IV: 1–7).

Pozostałe obiekty, jak np. obiekt 218, datować można na podstawie ceramiki tylko ogólnie na młodszy okres przedrzymski (tabl. VIII: 1–3).

Drugie skupisko na południowej peryferii osady składa się z 4 jam (ob. 405, 408, 427, 448) w sąsiedztwie wspomnianych obiektów związanych z wytopem żelaza (ryc. 3). Sąsiedztwo jam z obiektami o funkcji wyraźnie gospodarczej pozwala ten status funkcjonalny przyznać także jamom.

1.3.6. Jamy postłupowe

Podrozdział ten zawiera w pierwszym rzędzie omówienie łącznie 39 jam postłupowych będących częścią większych konstrukcji słupowych. Łącznie zarejestrowano 60 jam postłupowych. Na osadzie w Głuszynie odkryto trzy skupiska jam postłupowych będących pozostałościami po budynkach o konstrukcji słupowej (ryc. 3). Ten typ budownictwa jest częsty na Pomorzu w okresie przedrzymskim (Skowron 1979, s. 93–98).

Budynek I jest układem 12 jam postłupowych (ob. 271–282) układających się w rodzaj nieregularnych rzędów (tabl. XVIII). Układ ten ma kształt zbliżony do prostokąta o wymiarach 4,50 x 3,10 m. Chata miała więc powierzchnię około 14 m². Odległość między jamami wynosi 0,80–1 m. Jamy te mają miąższość 0,20–0,30 m, a ich wypełnisko stanowiła ciemnobrunatna, spiaszczona glina. Tylko jedna z nich (ob. 274) dostarczyła materiału ceramicznego. W odległości 0,20 m od obiektu 274, stanowiącego północno-wschodni „narożnik” budynku, wystąpiła jama (ob. 270), być może powiązana funkcjonalnie z budynkiem I.

Budynek II to układ dziewięciu jam postłupowych (ob. 245, 247, 250, 258, 259, 260, 284, 285, 286 – tabl. XVII). Układają się one w trzy równoległe rzędy, po trzy jamy w każdym rzędzie. Całość tworzy regularny prostokąt o wymiarach 3,6 x 3,0 m, co daje powierzchnię 10,8 m². Odległość między jamami wynosi 0,9–1,5 m. We wnętrzu budynku, w jego południowo-zachodniej części znajdowało się palenisko (ob. 310) o wymiarach 1,52 x 0,88 m w rzucie poziomym i miąższości 0,34 m. W sąsiedztwie budynku odsłonięto piec gospodarczy (ob. 253) i trzy paleniska (ob. 244, 257 i 263), co może wskazywać na produkcyjny charakter budynku (por. Kobyliński 1988, s. 52).

Budynek III składa się z 18 jam postłupowych – obiekty: 323, 325, 327, 328, 329, 330, 332, 333, 334, 335, 337, 338, 345, 347, 349 (ryc. 3). Jamy te tworzą dwie równoległe linie ścian długości 16 i 10 m oraz jedną ścianę prostopadłą do nich o długości 3,5 m; powierzchnia tego budynku wynosi około 45 m². Odległość między jamami wynosi średnio 1,2 m. Jamy postłupowe nie odbiegają gabarytami od innych tego typu obiektów z Głuszyna. Konstrukcja ta ma swą analogię w postaci budowli słupowej z Lubieszewa, powiat Gryfice (Skowron 1979, s. 93–94). Podobne budynki słupowe spotyka się na Pomorzu w młodszym okresie przedrzymskim (Skowron 1979, s. 93–98; Wołagiewicz 1986, s. 302). Budynek tej formy znaleziono m.in. na osadzie w Warszkwie, powiat Sławno, stanowisko 26 (Kasprowicz 1992, s. 42–61).

Na osadzie w Głuszynie odsłonięto także 19 kolejnych obiektów (ob. 191, 265, 295, 308, 309, 321, 402, 403, 404, 407, 499, 500, 542, 559, 560, 564, 574, 577, 598) o powierzchni mniejszej niż 1,50 m². Są to jamy o średnicy 0,20–0,40 m i miąższości 0,20–0,30 m, interpretowane jako jamy postłupowe, których nie można wiązać z żadną większą konstrukcją w typie budynku. Spośród nich jamy postłupowe oznaczone jako obiekty 402, 403, 404 i 407 oraz 559, 560 i 564 tworzyły dwa mniejsze skupiska w wykopie C, stanowiące zapewne ślady mniejszych założeń (ryc. 3). Kolejną, mniejszą koncentrację jam zarejestrowano w wykopie B: obiekty 265, 295, 308 i 309 (ryc. 3). Zespoły takie uznaje się zazwyczaj, na podstawie analogii etnologicznych, za ślady doraźnych urządzeń takich jak stogi czy przyzmy, lokalizowanych najczęściej poza osadą lub na jej skrajach (Moszyński 1967, s. 246–248, tabl. XI: 1). Taka też interpretacja przyjmowana jest coraz częściej w literaturze dotyczącej osad z okresu wpływów rzymskich (Skowron 2004, s. 10–11, tam dalsza literatura).

Natomiast dwie kolejne jamy postłupowe z Głuszyna (ob. 566 i 567) towarzyszyły ziemiance (ob. 563 – tab. XIII). Obiekty te należy zapewne wiązać ze sobą funkcjonalnie.

Stwierdzono także osiem jam postłupowych (ob. 191, 321, 499, 500, 542, 574, 577 i 598 – ryc. 3; 4), które wystąpiły pojedynczo, bez związków funkcjonalnych z którymś z pozostałych obiektów.

1.3.7. Obiekty nieokreślone

W Głuszynie odkryto jeden taki obiekt (ob. 535). Wystąpił on w sąsiedztwie pieca (ob. 528), na zachód od niego (tabl. XV). Obiekt ten posiadał kształt prostokątna o wymiarach 2,30 x 1,25 m w rzucie poziomym. Jego miąższość wynosiła 0,25 m. Wypełnisko stanowiła spiaszczona glina koloru brązowego z wtrętami próchnicy. W obiekcie nie znaleziono żadnego materiału archeologicznego. Niemożliwe jest rozstrzygnięcie, czy mamy do czynienia z jamą kul-

tury oksywskiej, czy też jest to współczesny wkop. Stąd wymieniono go w niniejszym opracowaniu, mimo odkrycia także kilku innych współczesnych wkopów, które pominięto (por. tabl. XIII).

2. CHRONOLOGIA OSADY

Osadę ludności kultury oksywskiej w Głuszynie datować można zasadniczo na fazy A₂–A₃ młodszego okresu przedrzymskiego. Za takim datowaniem przemawiają przede wszystkim przedstawione na początku rozważań wyniki analizy materiału ceramicznego, tak pod względem makro-, jak i mikromorfologii. Naczynia wszystkich grup, poza wyjątkami z grup F i G, datowane są właśnie na ten odcinek chronologiczny, podobnie jak ich analogie z innych stanowisk ludności kultury oksywskiej. Typy wylewów facetowanych obustronnie i jednostronnie również wskazują jednoznacznie na młodszy okres przedrzymski. Ceramika ta, tzn. datowana na młodszy okres przedrzymski, wystąpiła na osadzie w Głuszynie w wykopach A, B i C. Natomiast naczynia grup F i G, o cechach typowych dla stylistyki kultury wielbarskiej (tabl. V: 7, 10), zarejestrowane zostały w wykopie D razem z materiałami typowymi jeszcze dla schyłku okresu przedrzymskiego i wczesnego okresu wpływów rzymskich (tabl. V: 6, 8, 9). Pozwala to przypuszczać, że w pradziejach funkcjonowały w Głuszynie dwie osady o różnej chronologii. Badane stanowisko nie dostarczyło niestety zabytków wydzielonych, które pozwoliłyby uściślić chronologię. Wspomniany fragment okucia końca pasa grupy Madyda II/2 posiada zbyt rozległą chronologię, by traktować go jako „czuły datownik”.

3. ROZPLANOWANIE I CHARAKTER OSADY

Odsłonięta część osady w Głuszynie pozwala sądzić, że miała ona postać „okolnicy” (ryc. 3). Wykopy B i C objęły przede wszystkim jej część południową, a ponadto ziemiankę (ob. 563) wraz z zespołem obiektów w uchwyczonej jedynie części północnej obszaru zabudowy (ryc. 3). Plac centralny, wolny od obiektów miał średnicę około 30 m. Osady o zabudowie na planie okręgu są na Pomorzu częste w okresie przedrzymskim i rzymskim (Skowron 1979, s. 91–92).

Wykop C odsłonił, jak zaznaczono wyżej, głównie fragment linii zabudowy w części południowej osady, którą tworzyły czytelne na planie zbiorczym osobne układy przestrzenne: 2 budynki słupowe, ziemianki 299 i 489 wraz z towarzyszącymi im obiektami, rozległy zespół palenisk oraz kompleks meta-

lurgiczny. Ziemiańska 563 wraz z otaczającymi ją jamami i paleniskiem (ryc. 3), a także obiekty zarejestrowane w wykopie B, również funkcjonalnie powiązane, wskazują zapewne na zamknięty od północy i od zachodu układ peryferii osady w Głuszynie.

4. PODSTAWY GOSPODARCZE

Osada w Głuszynie dostarczyła bardzo ubogich źródeł do wnioskowania o gospodarce ludności, która ją zamieszkiwała. Nie znaleziono żadnych szczątków roślinnych ani zwierzęcych, co jest zapewne wynikiem niekorzystnych warunków glebowych w obrębie stanowiska, niesprzyjających ich zachowaniu. Próba rekonstrukcji form działalności gospodarczej mieszkańców osady w Głuszynie opiera się wyłącznie na poszlakach – obecności niektórych kategorii obiektów, głównie związanych z metalurgią, oraz zabytków związanych z rękodziełem (przędziki). Osadnictwo na Pomorzu w okresie przedrzymskim i rzymskim pozbawione jest opracowań dotyczących gospodarki. Brak jest publikacji analogicznych do tych, które pojawiły się dla osadnictwa tego okresu w Wielkopolsce czy na Kujawach (por. Sobociński, Gorzejewska 1987; Sobociński, Wróbel 1991; Sobociński 1986; 1987).

4.1. Elementy gospodarki rolnej

O praktykowaniu zajęć rolniczych przez ludność zamieszkującą osadę w Głuszynie świadczy obecność znalezionych tu fragmentów żarna nieckowatego oraz rozcieracza (tabl. III: 3). Również zarejestrowane na tym stanowisku piece gospodarcze wskazują na produkcję rolną, gdyż piece takie według niektórych autorów wykorzystywano do suszenia zboża, wędzenia oraz wypieku pieczywa (Pyrgała 1971, s. 362; Wołagiewicz 1958, s. 138–141).

4.2. Wytop i obróbka żelaza

Na osadzie w Głuszynie stwierdzono istnienie wydzielonego miejsca produkcji metalurgicznej w postaci skupiska trzech pieców dymarskich (ob. 395, 396, 406) z wyraźnym kłosem żużla w wypełniku, jednego ogniska dymarskiego (ob. 436), jednej jamy ze spalenizną (ob. 397) i skupiska kamieni (ob. 398). Piec dymarski był w stanie wyprodukować jednorazowo 15–18 kg metalu, natomiast ognisko dymarskie zaledwie 0,15 kg (Piaskowski 1970, s. 51). Piece w Głuszynie są jednak bardzo niewielkie, średnicy około 0,30 m i głębokości 0,35 m, co świadczy, że wytopić można w nich było bardzo ograniczone ilości żelaza, zapewne 1–2 kg. Skupisko kamieni służyło prawdopodobnie

do odkuwania żelaza z kłoca żużła (Piaskowski 1970, s. 38), natomiast jama ze spalenizną używana była być może do wyprażania rudy bądź jako mielerz (Piaskowski 1970, s. 40–41, ryc. 3).

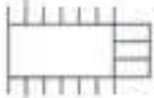
4.3. Tkactwo

Znaleziono trzy przęśliki tkackie: dwa w obiekcie 386 oraz jeden w obiekcie 299 (tabl. I: 25), będące elementem wrzecion, co wskazuje, że ludność głużyńska zajmowała się tkactwem, a co za tym idzie, być może także hodowlą nakierowaną na pozyskiwanie wełny.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawione tu opracowanie prezentuje się okazale na tle innych prac dotyczących materiałów kultury oksywskiej z terenu Pomorza odkrytych na osadach. Wynika to na pewno z faktu, że osady tej kultury rozpoznane są dotąd w stopniu wręcz śladowym. Analogiczne stanowiska do osady w Głuszynie opracowano w ogromnej większości w postaci prac magisterskich, których później nie publikowano. Dostępność materiałów jest wobec tego ograniczona. W literaturze archeologicznej ukazały się dotąd tylko dwie osobno przygotowane publikacje dotyczące osad ludności kultury oksywskiej – w Jastarni, powiat Puck (Przewoźna 1965) i w Warszkwie, powiat Sławno, stanowisko 26 (Kasprowicz 1992). Materiały przedrzymskie z osad są natomiast publikowane często wraz z materiałami późniejszymi (por. Wołągiewicz 1968–1970) i opracowuje się je w kontekście późniejszych okresów w pradziejach (por. Skowron 1979). Typologia ceramiki dla kultury oksywskiej (Wołągiewicz 1981, s. 140, tabl. XIX; s. 159) opracowana została na podstawie materiałów sepulkralnych, nieodpowiadających w pełni tym, które znajdują się na osadach (m.in. brak mis jako osobnej grupy typologicznej).

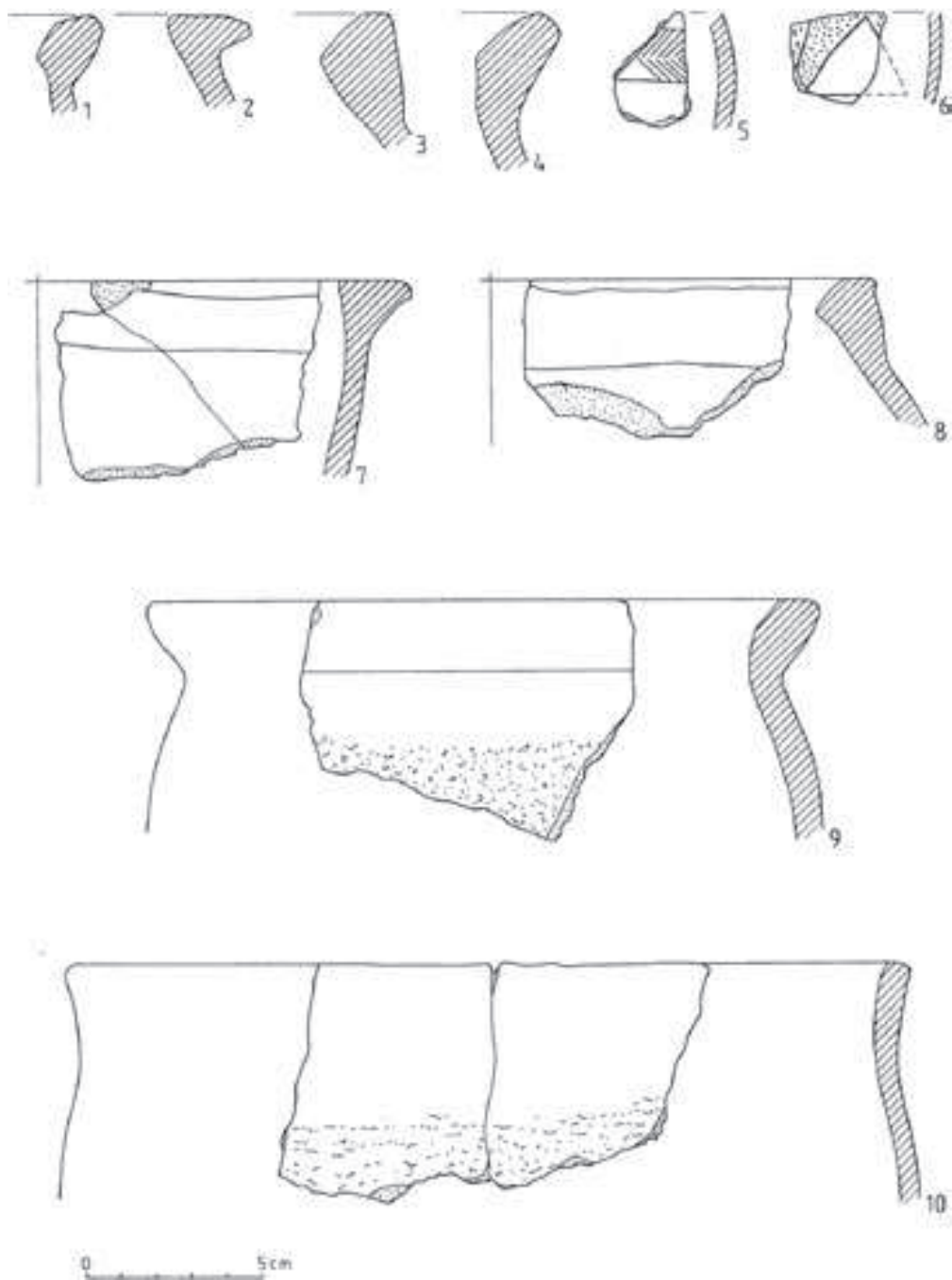
Zyczyć sobie można zatem, by przedstawione tu opracowanie osady z Głuszyna, powiat Słupsk, stanowisko 1 nie tylko poszerzyło wiedzę na temat materiałów kultury oksywskiej, ale także stanowiło zachętę do podjęcia dalszych badań nad nimi.

GRUPA	TYP	WATEK								
		1	2	3	4	5	6	7	8	
I WĄTKI JEDNO- RODNE	1 JEDNO- RZĘDOWE									
	2 WIELO- RZĘDOWE									
II WĄTKI NIEJEDNO- RODNE	1 DWU- RZĘDOWE									
	2 TRZY- RZĘDOWE									

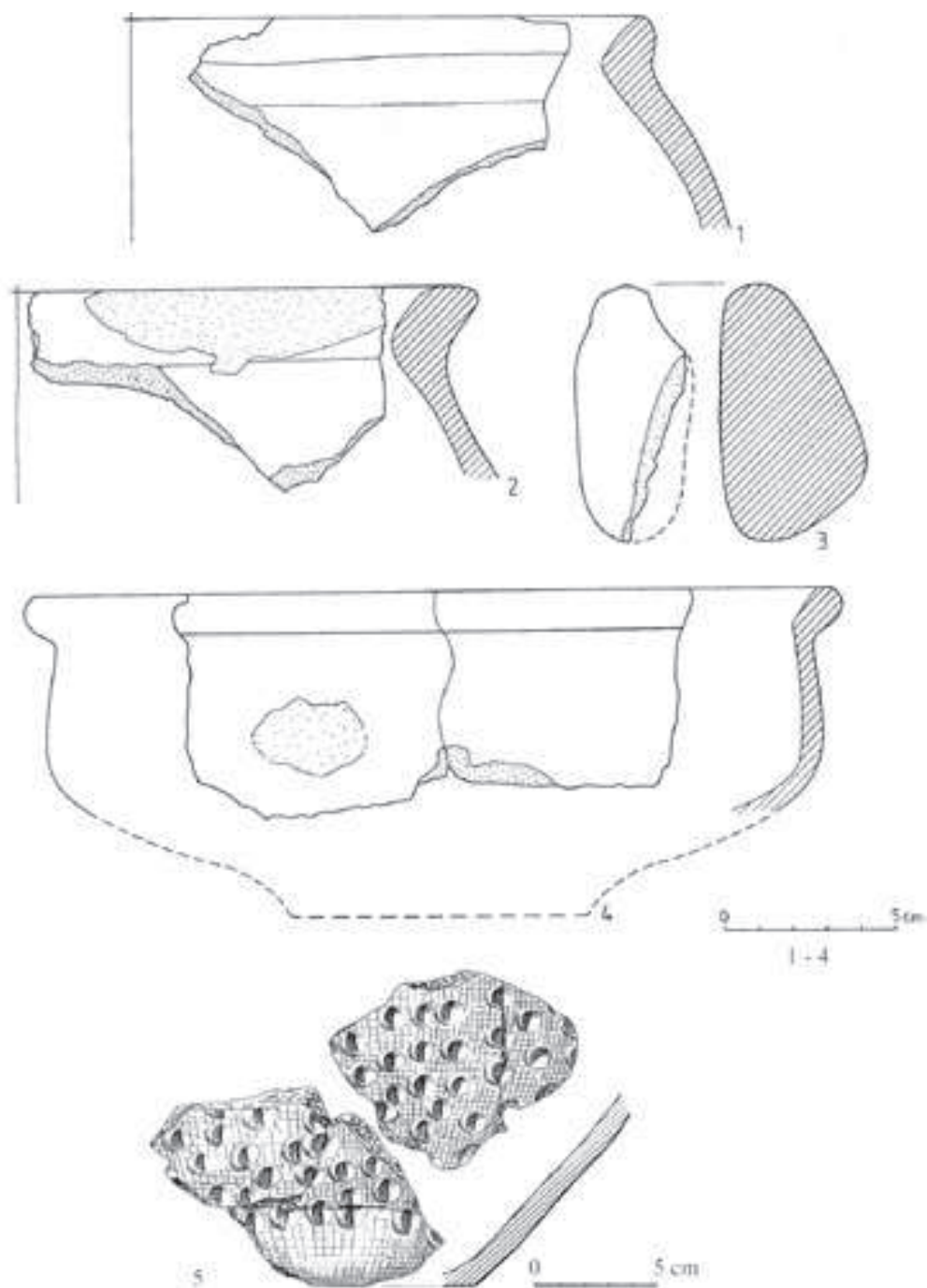
Tab. 1. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Zdobnictwo ceramiki ludności kultury oksywskiej

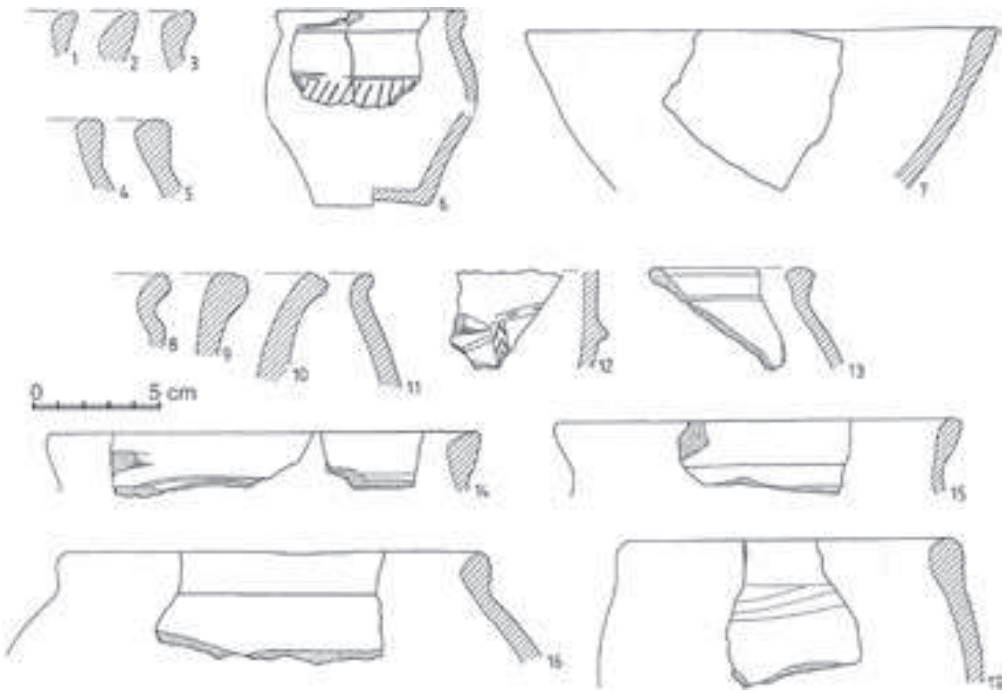
Tabl. I. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika i zabytki wydzielone kultury oksywskiej.
 1–26: ob. 299; 27: ob. 336 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

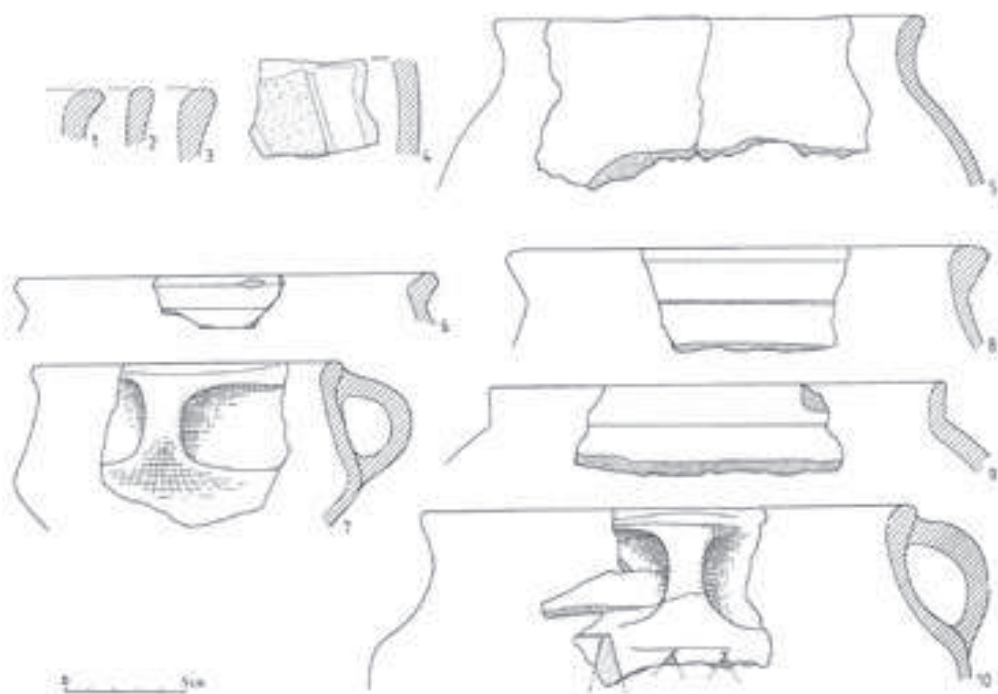
Tabl. II. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika ludności kultury oksywskiej z ob. 563 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

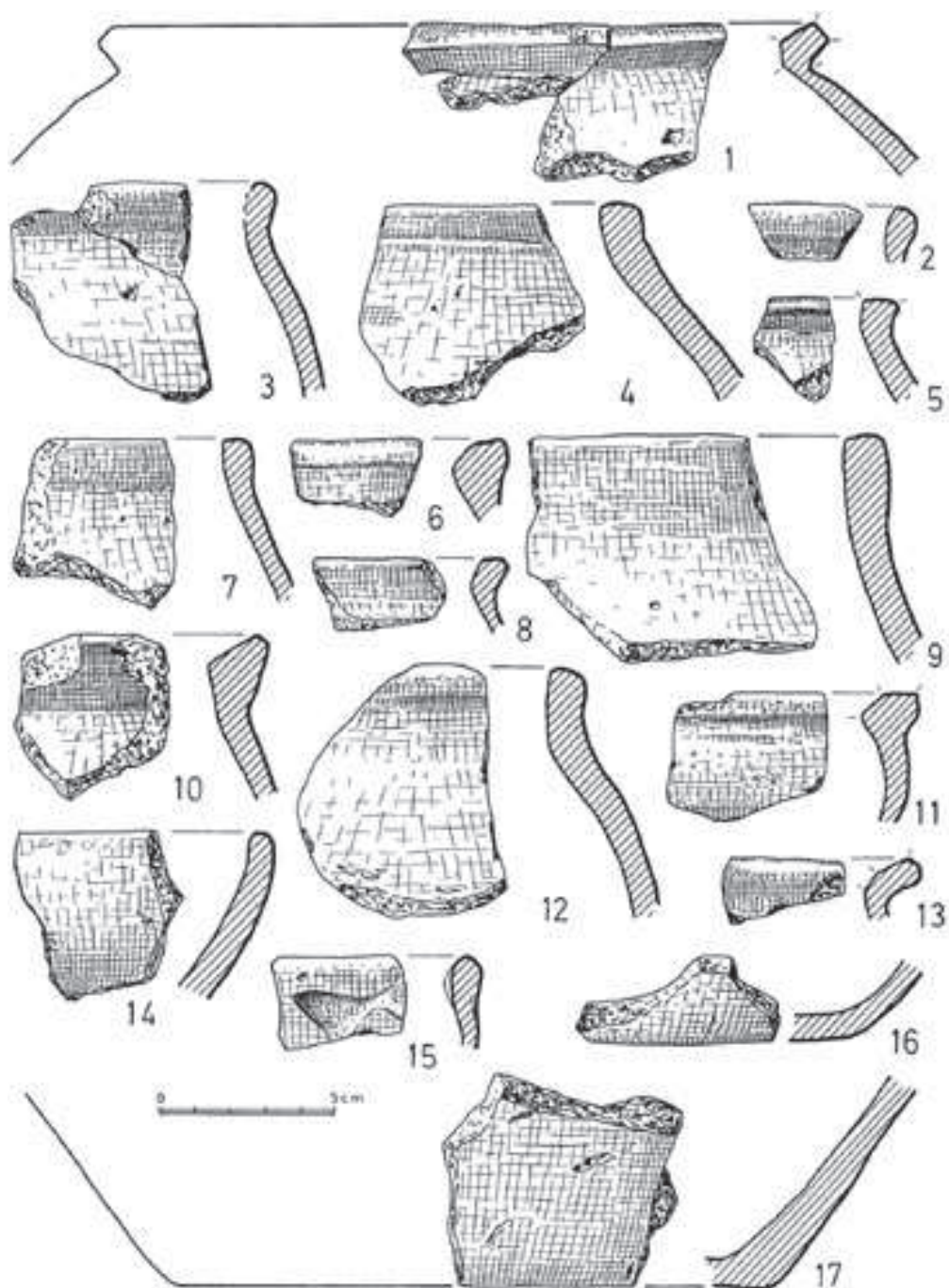
Tabl. III. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika ludności kultury oksywskiej.
1-4: ob. 563; 5: ob. 460 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

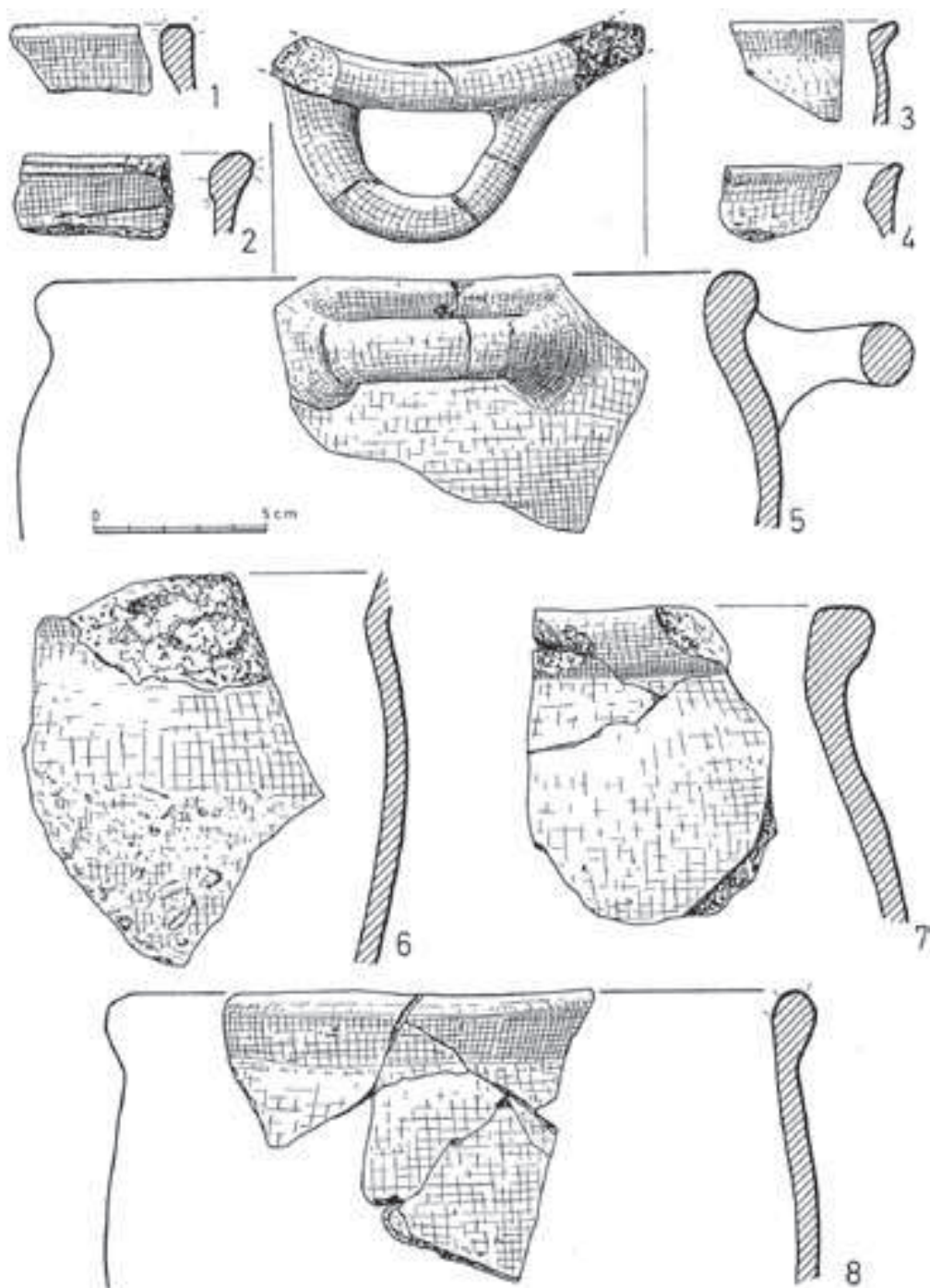
Tabl. IV. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika ludności kultury oksywskiej.
1-7: ob. 496; 8-17: ob. 460 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

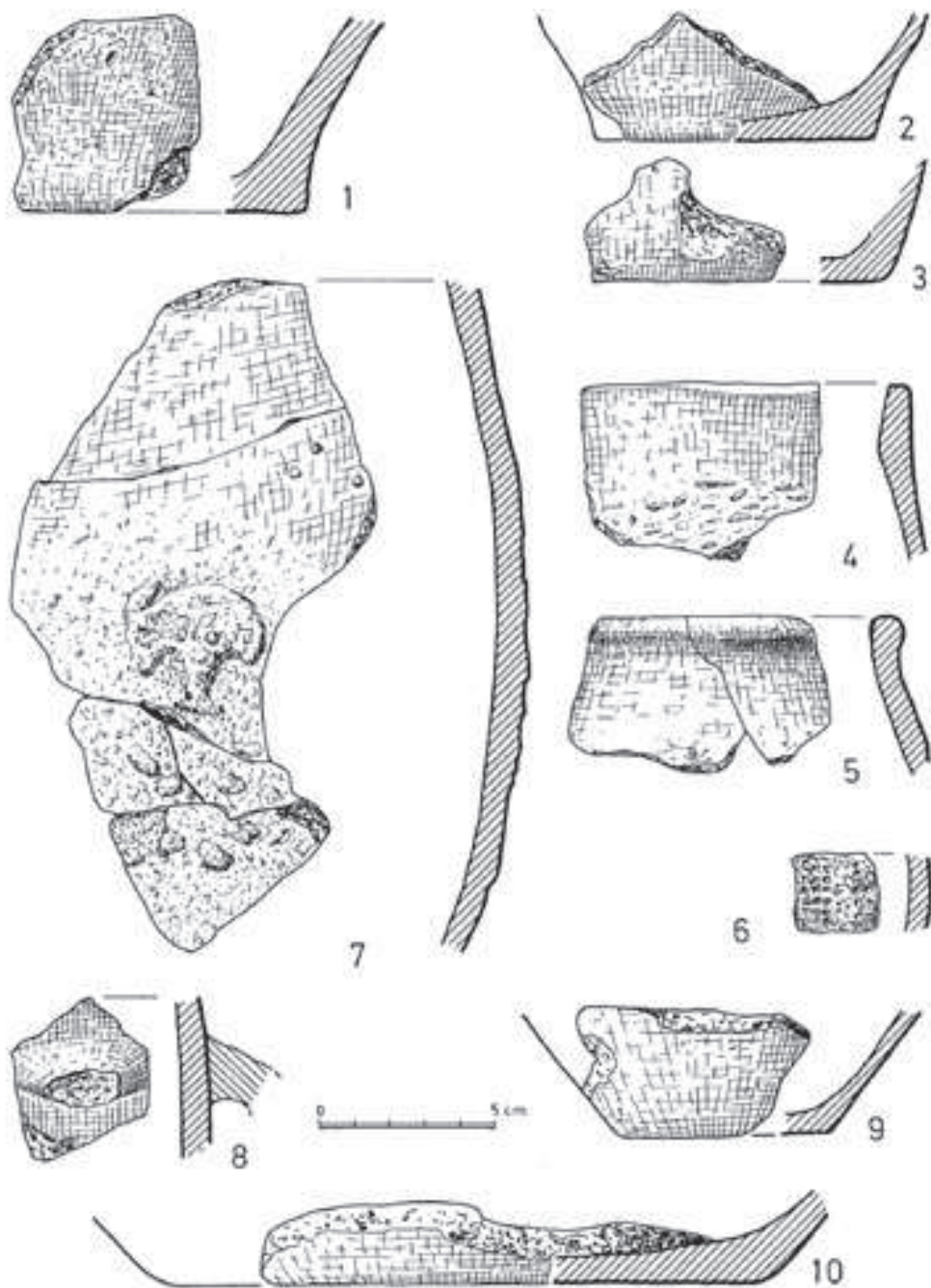
Tabl. V. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika ludności kultury oksywskiej (wykop D).
 1–5: ob. 15; 6–7, 10: warstwa II; 8–9: ob. 12 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

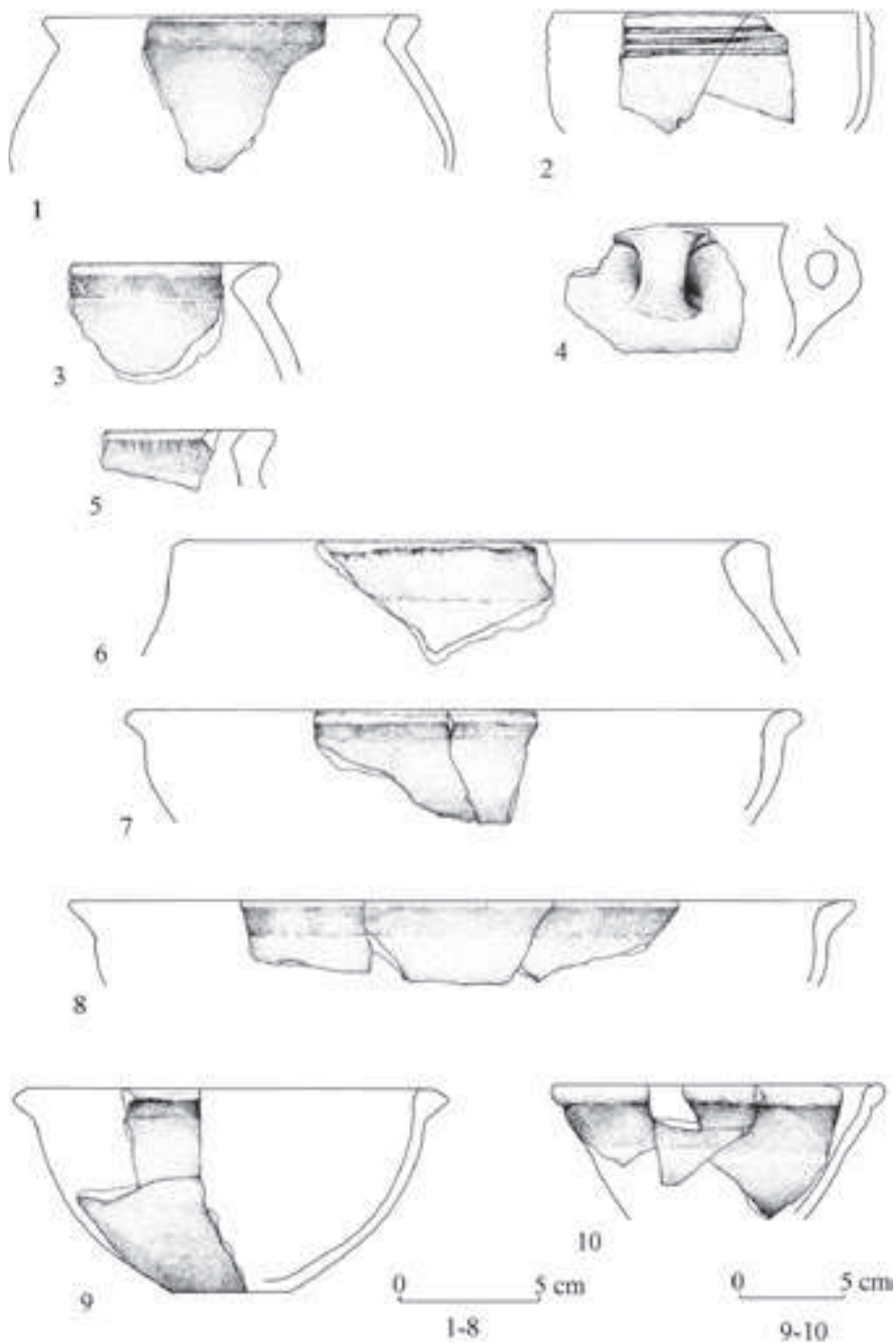
Tabl. VI. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika ludności kultury oksyńskiej. 1-17: ob. 386 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

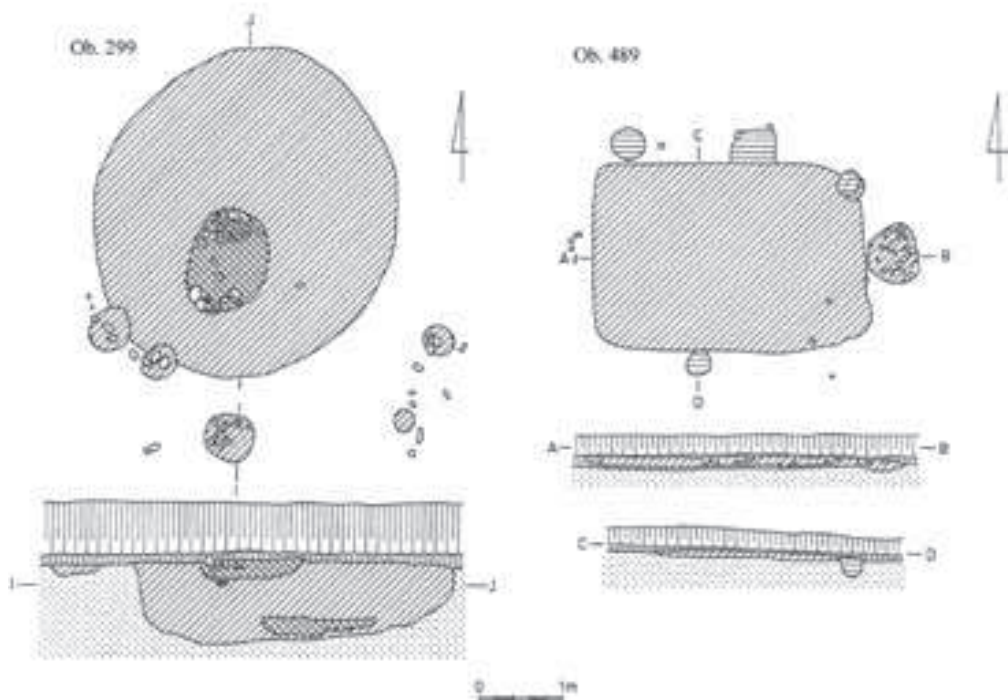
Tabl. VII. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika ludności kultury oksyńskiej.
1–8: ob. 251 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

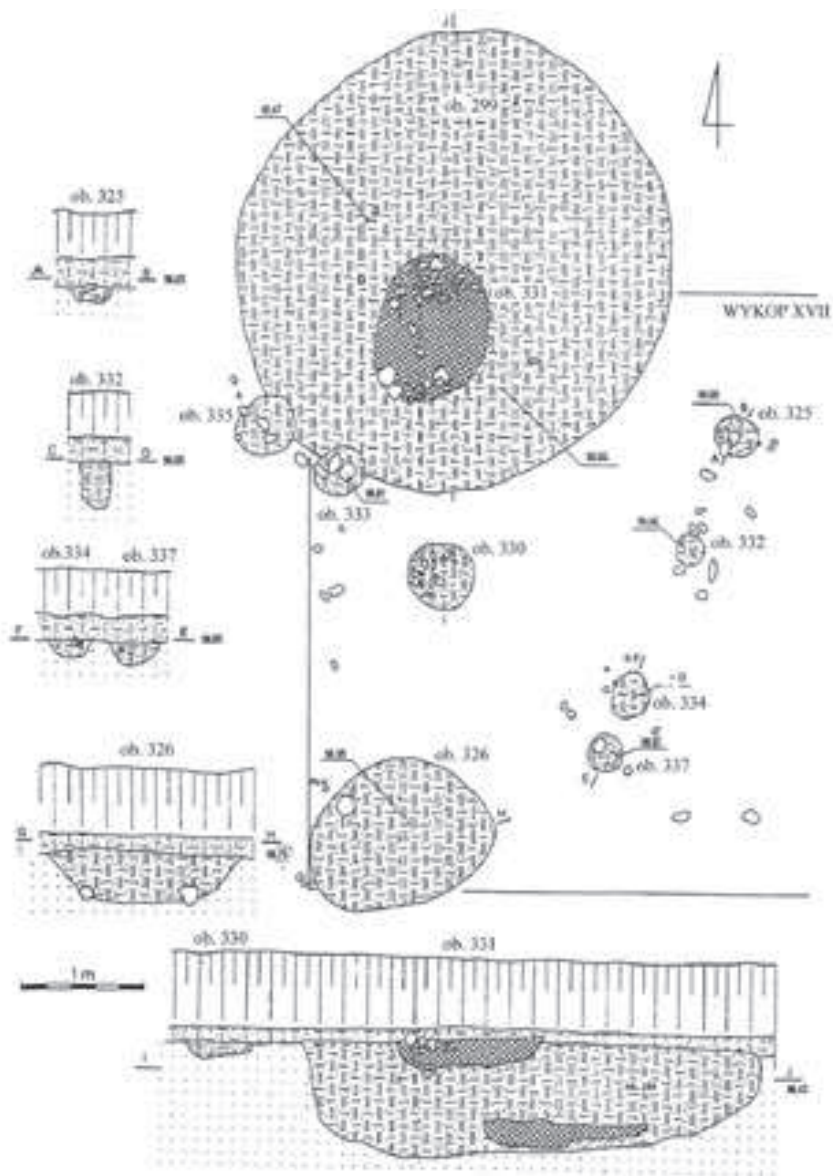
Tabl. VIII. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika ludności kultury oksywskiej. 1-3: ob. 218; 4-6: warstwa II; 7-10: ob. 251 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

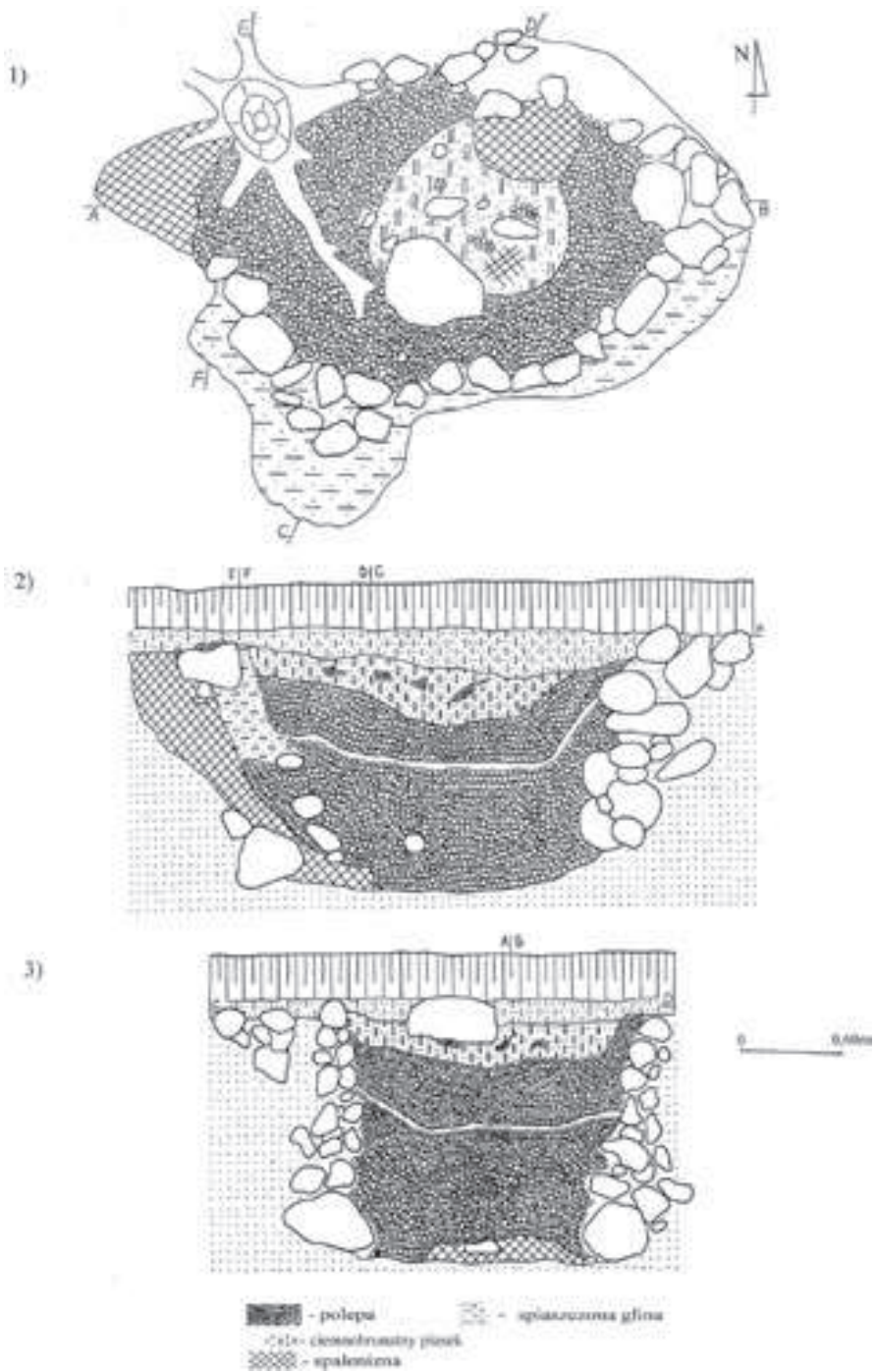
Tabl. IX. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ceramika ludności kultury oksywskiej.
1-10: ob. 563 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

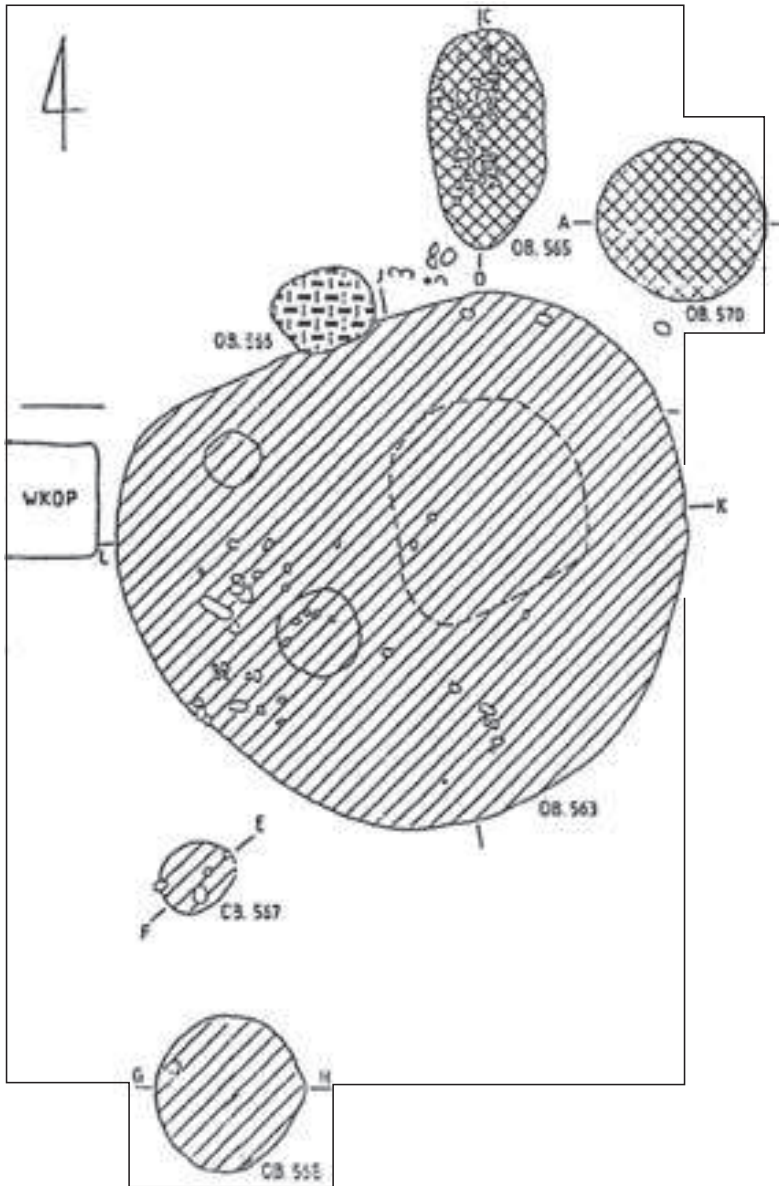
Tabl. X. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ziemiarki ludności kultury oksywskiej (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

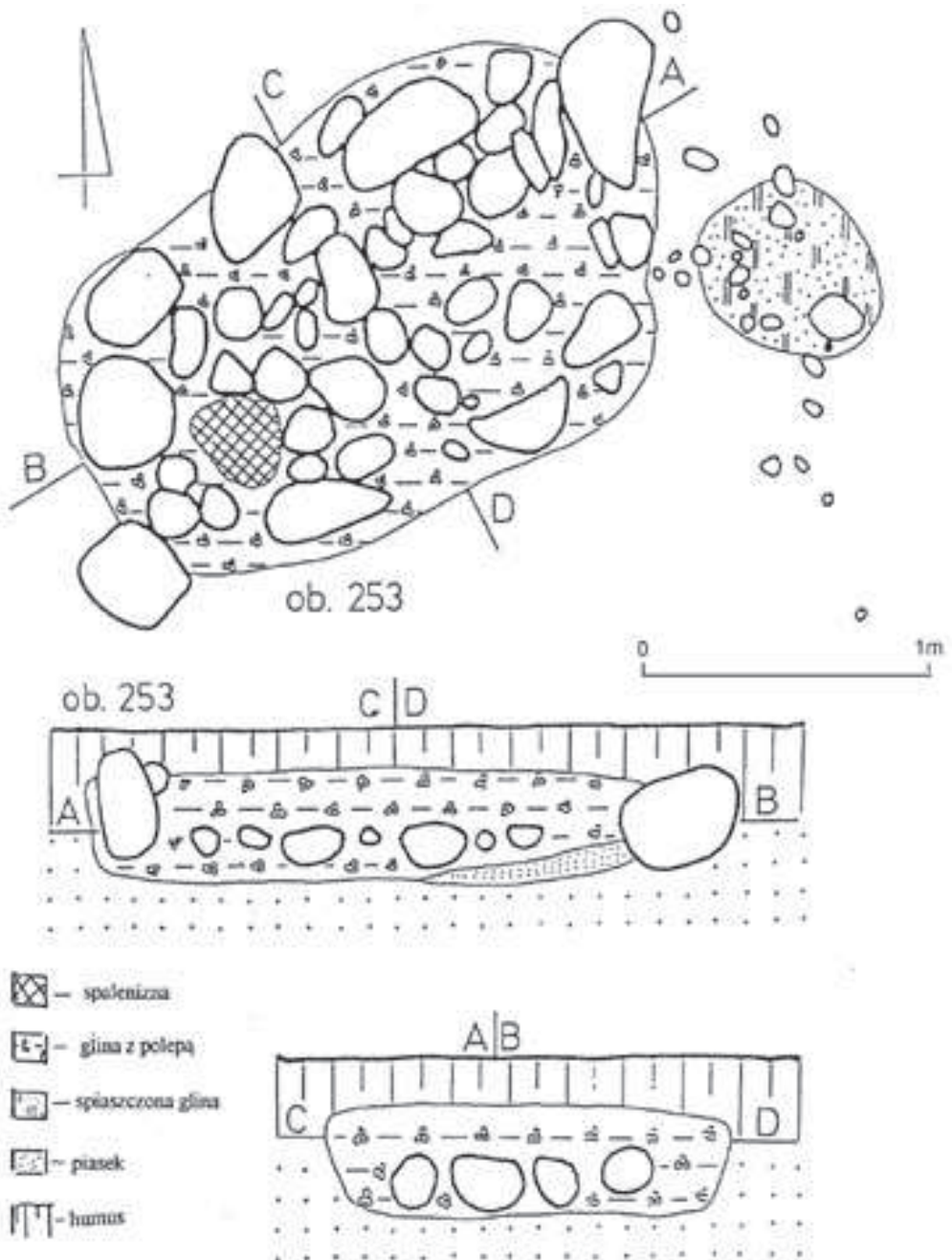
Tabl. XI. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Obiekty ludności kultury oksywijskiej. Ziemiańka (ob. 299) z paleniskiem w środku (ob. 331); jama (ob. 326) i układ dołków postępujących (ob. 325, 330, 332, 333, 334, 335, 337) (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

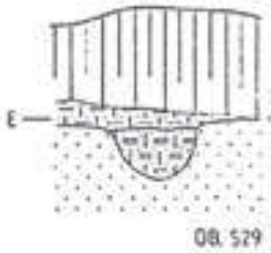
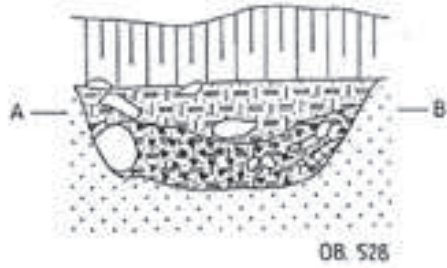
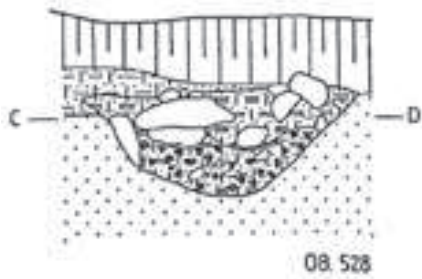
Tabl. XII. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Piec gospodarczy z konstrukcją kamienną (ob. 177). 1: plan płaski; 2-3: profile (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

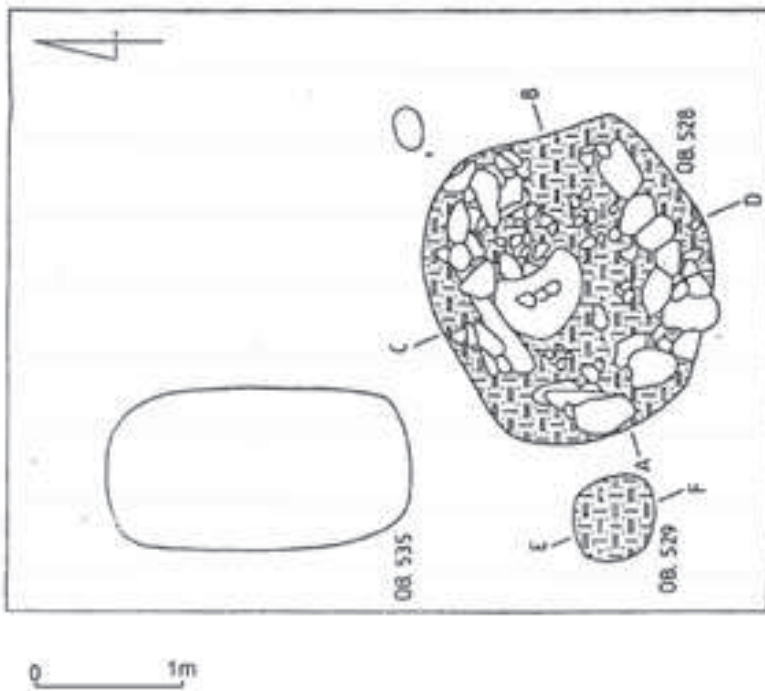
Tabl. XIII. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Ziemianka (ob. 563) z towarzyszącym jej zespołem obiektów w północnej części wykopu C (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

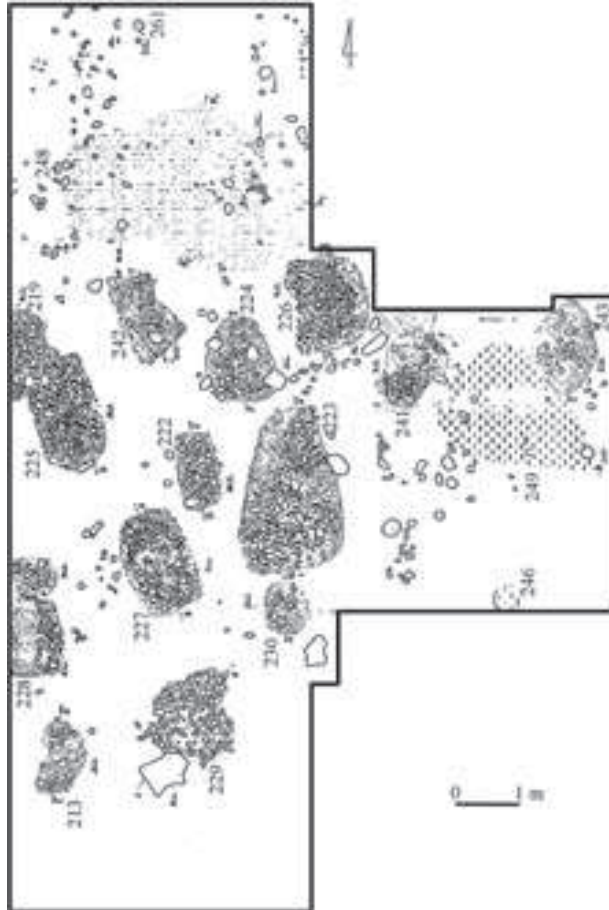
Tabl. XIV. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Piec gospodarczy (ob. 253)
 (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

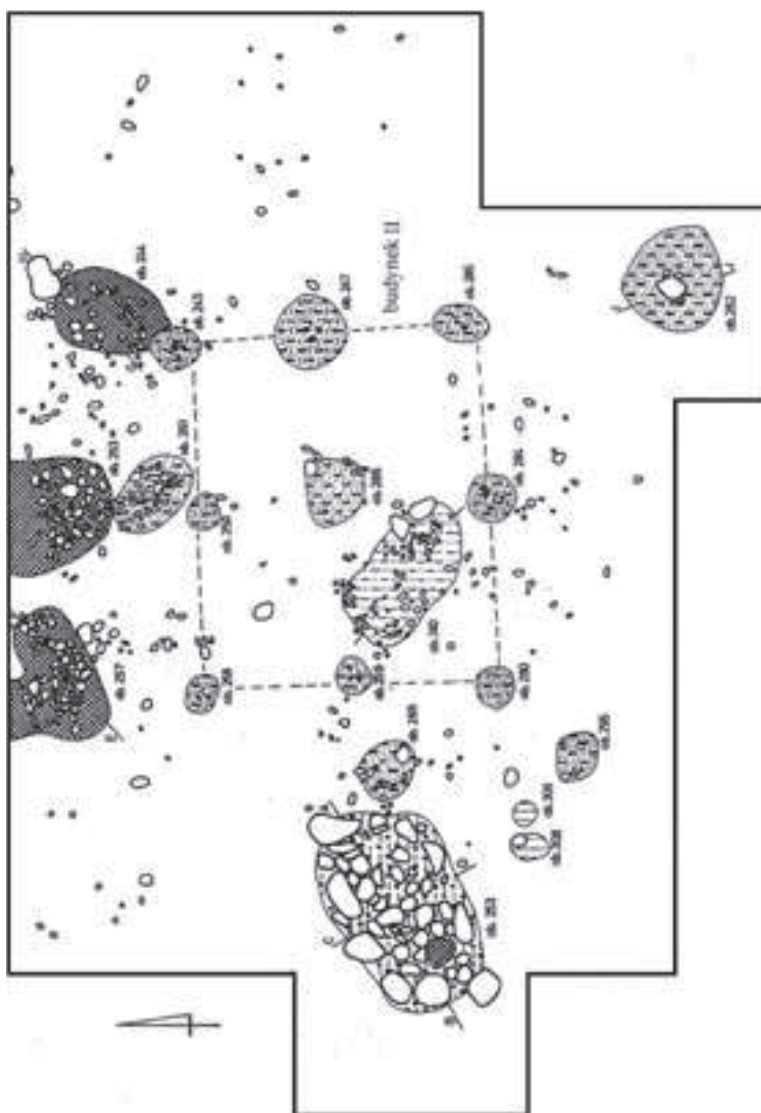
- -humus
- -ciemnobrunatna glina
- -glina z polepą spiaszczoną
- -kamień
- -warstwa II glina spiaszczona z próchnicą
- -piasek z gliną
- -spalniczna

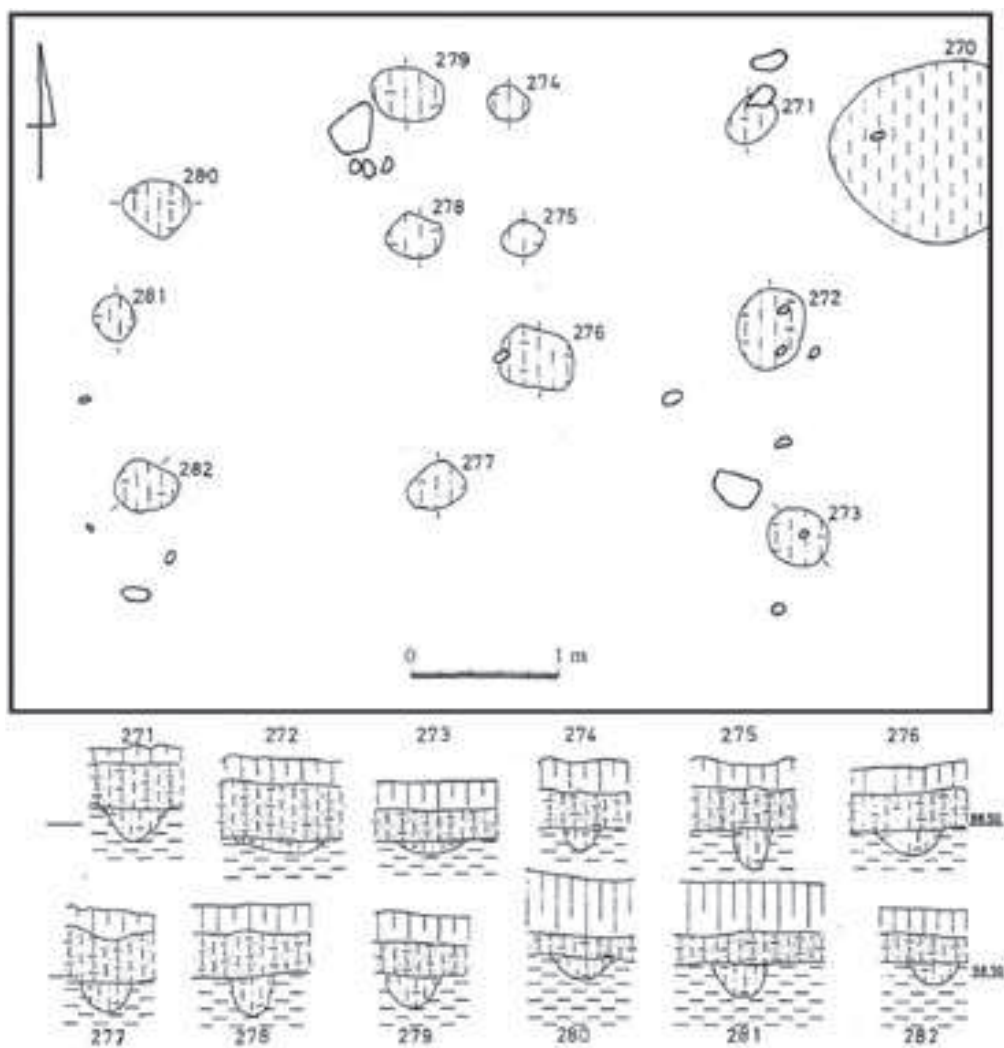
Tabl. XV. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Piec gospodarczy (ob. 528) z jamą (ob. 529) oraz obiektem nieokreślonym (ob. 535) (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

Tabl. XVI. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Skupisko palenisk ludności kultury oksywskiej (ob. 213, 219, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 241, 242) przy ziemiance (ob. 248) na wschodniej peryferii osady (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

Tabl. XVII. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Zespół obiektów ludności kultury oksywskiej.
 Wykop B. Ob. 245, 247, 250, 258, 259, 260, 284 i 289 określono jako budynek
 słupowy II (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

Tabl. XVIII. Głuszyno, pow. Słupsk, stan. 1. Układ dołków posłupowych (ob. 271–282) określony jako budynek słupowy I (wg dokumentacji z badań H. Machajewskiego)

LITERATURA

Bednarczyk J., Sujecka A.

- 2004 *Młodszy okres przedrzymski i rzymski*, [w:] *Od długiego domu najstarszych rolników do dworu staropolskiego. Wyniki badań archeologicznych na trasach gazociągów Mogilno–Włocławek i Mogilno–Wydartowo*, red. J. Bednarczyk, A. Koško, Poznań, s. 399–454.

Cnotliwy E., Kamiński R., Rogosz R.

- 1975 *Osada z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego w Pomianowie, b. pow. Białogard, stanowisko 16*, „Koszalińskie Zeszyty Muzealne”, 5, s. 37–85.

Dąbrowska T.

- 1973 *Cmentarzysko kultury przeworskiej w Karczewcu, pow. Węgrów*, [w:] „Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne”, 2, s. 383–531.
- 1988 *Wczesne fazy kultury przeworskiej. Chronologia – zasięg – powiązania*, Warszawa.
- 1997 *Kamieńczyk. Ein Gräberfeld der Przeworsk-Kultur in Ostmasovien*, „Monumenta Archaeologica Barbarica”, 3.

Dymaczewski A.

- 1958 *Cmentarzysko z okresu rzymskiego w Młodzikowie, pow. Środa*, „Fontes Archaeologici Posnanienses”, 8–9, s. 179–442.

Jadczykowa I.

- 1995 *Lateńska faza kultury pomorskiej w Polsce środkowej*, [w:] *Kultura pomorska i kultura grobów kloszowych. Razem czy osobno?*, red. T. Węgrzynowicz, M. Andrzejowska, J. Andrzejowski, E. Radziszewska, Warszawa, s. 141–157.

Janocha H., Rożnowski F.

- 1972 *Wyniki archeologiczno-antropologicznych badań cmentarzyska ciałopalnego ludności kultury wschodniopomorskiej w Łubowie–Kolonii, pow. Szczecinek, stanowisko 5*, „Koszalińskie Zeszyty Muzealne”, 2, s. 34–69.

Jasnosz S.

- 1952 *Cmentarzysko z okresu późnolateńskiego i rzymskiego w Wymysłowie, pow. Gostyń*, „Fontes Prachistorici Posnanienses”, 2, s. 1–284.

Kasprowicz T.

- 1992 *Warszkowo, gm. Stawno, stan. 26 – ze studiów nad budownictwem młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich na Pomorzu Środkowym*, „Dorzecze”, 1, s. 42–68.

Kobyliński Z.

1988 *Struktury osadnicze na ziemiach polskich u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź.

Lachowicz F.J.

1975 *Podokres późnolateński i okres wpływów rzymskich*, [w:] *Pradzieje Pomorza Środkowego*, red. M. Sikora, Poznań–Słupsk, s. 87–121.

Machajewski H.

1980 *Osada z późnego okresu przedrzymskiego i rzymskiego w Rogowie, (stan. 4), woj. Koszalin*, [w:] *Studia i Materiały do Osadnictwa Pomorza Środkowego na Przełomie Er*, red. J. Żak, Koszalin, s. 7–58.

1995a *Dwa cmentarzyska ludności z okresu późnego okresu rzymskiego i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów oraz ludności z późnej fazy okresu wędrówek ludów na stanowisku 1 w Głuszynie, woj. słupskie*, „Folia Praehistorica Posnaniensia”, 7, s. 151–231.

1995b *Osada ludności kultury przeworskiej na stanowisku 1 w Kurowie, gm. Kleszów, woj. Piotrków Trybunalski*, „Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi”, Seria Archeologiczna, s. 65–139.

1997 *Osadnictwo z okresu przedrzymskiego, rzymskiego i wędrówek ludów na stanowisku 1 w Głuszynie, woj. słupskie*, „Materiały Zachodniopomorskie”, 42, s. 39–66.

1998 *Sprawozdanie końcowe z badań archeologicznych przeprowadzonych w Głuszynie, gm. Potęgowo, woj. słupskie, stan. 1*. [w:] *XII Sesja Pomoroznawcza Szczecin 23.-24. października 1997 r. Materiały*, Szczecin, Acta Archaeologica Pomeranica, 1, s. 83–92.

2001 *Wygoda. Ein Gräberfeld der Oksywie-Kultur in Westpommern*, „Monumenta Archaeologica Barbarica”, 9.

Madyda R.

1977 *Sprzączki i okucia pasa na ziemiach polskich w okresie wpływów rzymskich*, „Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne”, 4, s. 351–411.

Moszyński K.

1967 *Kultura ludowa Słowian 1. Kultura materialna*, Warszawa.

Pazda S.

1976 *Badania nad problematyką pracowni garncarskich z IV–V w. na Dolnym Śląsku*, „Studia Archeologiczne”, 7, s. 165–203.

Piaskowski J.

1970 *O wytapianiu żelaza w ogniskach dymarskich na ziemiach Polski*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 18, 1, s. 37–51.

Pieszak A.

- 1995 *Piece na Pomorzu z młodszego okresu przedrzymskiego z okresu wpływów rzymskich. Typologia i próba interpretacji*, [praca magisterska złożona w IP UAM w Poznaniu].

Pietrzak M.

- 1987 *Cmentarzysko z młodszego okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich w Rumii, woj. Gdańsk, Gdańsk*.
- 1995 *Z badań nad kulturami oksywską i wielbarską na lewobrzeżnym Powiślu*, [w:] *Najnowsze kierunki badań najdawniejszych dziejów Pomorza*, red. W. Filipowiak, Szczecin, s. 163–203.
- 1997 *Pruszcz Gdański, Fundstelle 10. Ein Gräberfeld der Oksywie- und Wielbark-Kultur in Ostpommern*, „*Monumenta Archaeologica Barbarica*”, 4.

Przewoźna K.

- 1965 *Osiedle z I w. p.n.e. / I w. n.e. w Jastarni, pow. Puck*, „*Pomorania Antiqua*”, 3, s. 163–277.

Pyrgała J.

- 1971 *Wapiennictwo w dorzeczu środkowej i dolnej Wisły u schyłku starożytności [I–IV w. n.e.]*, „*Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*”, 19, 3, s. 351–367.

Sajkowska M.

- 1977 *Badania ratunkowe na cmentarzysku i osadzie z okresu rzymskiego w Żukowie w woj. szczecińskim*, „*Materiały Zachodniopomorskie*”, 23, s. 59–77.

Schoknecht U.

- 1964 *Eine Siedlung der späten vorrömischen Eisenzeit bei Waren/Müritz*, „*Bodendenkmalpflege in Mecklenburg*”, s. 153–174.

Skowron J.

- 1979 *Osady z okresu rzymskiego na Pomorzu, w południowej Skandynawii i Jutlandii. Studium porównawcze*, „*Archeologia Baltica*”, 4, s. 85–176.
- 2004 *O funkcji niektórych budowli słupowych w osadach ludności kultury przeworskiej*, [w:] *Kultura Przeworska. Odkrycia – Interpretacje – Hipotezy*, red. M. Olędzki, J. Skowron, Łódź, s. 9–23.

Skrzypek I.

- 1998 *Archeologiczne badania ratownicze prowadzone w 1996 roku na cmentarzyskach ludności kultury pomorskiej Biernatach–Olszanowie, stan. 1–3, gm. Czarne, woj. Słupsk*, „*Koszalińskie Zeszyty Muzealne*”, 22, s. 5–65.

Sobociński M.

- 1986 *Materiał kostny z osady kultury przeworskiej w Łojewie*, „*Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu*”, CLXX, s. 171–177.

Sobociński M., Gorzejewska A.

- 1987 *Szczątki kostne zwierząt osady ludności kultury przeworskiej w Konarach*, „Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu”, 184, s. 119–137.
- 1987 *Szczątki kostne bydła z osady ludności kultury przeworskiej w Inowrocławiu*, „Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu”, 170, s. 171–177.

Sobociński M., Wróbel P.

- 1991 *Szczątki kostne ssaków hodowlanych z osady ludności kultury przeworskiej w Trądownie Górnym (stanowisko 3.) (woj. sieradzkie)*, „Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu”, CCXXVII, s. 97–109.

Wołagiewicz R.

- 1958 *Jamy kamienne z okresu rzymskiego w Trzebawiu, pow. Łobez, na tle osadnictwa*, „Materiały Zachodniopomorskie”, 4, s. 131–152.
- 1968–1970 *Wstępne wyniki badań w Lubieszewie, pow. Gryfice w latach 1964–68*, „Materiały Zachodniopomorskie”, 14, s. 141–150.
- 1981 *Kultura oksywska i kultura wielbarska*, [w:] *Prahistoria Ziem Polskich*, 5: *Późny okres lateński i okres rzymski*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk, s. 135–178.
- 1986 *Stan badań nad okresem rzymskim na Pomorzu*, [w:] *Stan i potrzeby badań nad młodszym okresem przedrzymskim i okresem wpływów rzymskich w Polsce*, red. K. Godłowski, R. Madyda-Legutko, Kraków, s. 299–317.
- 1993 *Ceramika kultury wielbarskiej między Bałtykiem a Morzem Czarnym*, Szczecin.
- 1995 *Lubowidz. Ein birituelles Gräberfeld der Wielbarkkultur aus der Zeit vom Ende des 1. Jhs. V. Chr. bis Anfang des 3. Jhs. n. Chr.*, „Monumenta Archaeologica Barbarica”, 1, s. 11–49.

Siedlung der Oksywie-Kultur in Głuszyno, Kreis Słupsk, Fundort 1 (Zusammenfassung)

Der Artikel stellt die Bearbeitung des Materials aus der Siedlung der Oksywie-Kultur vor, das im Rahmen der Grabungsarbeiten an der Fundstelle 1 in Głuszyno, Gemeinde Potęgowo, Woiwodschaft Słupsk in den Jahren 1977–1996 geborgen wurde. Der Artikel beinhaltet die Lokalisierung des Fundortes, die Charakteristik der Quellen und die Forschungsmethoden. Weiterhin werden die Ergebnisse der Analyse des archäologischen Materials vorgestellt, auf die sich die makro- und mikromorphologischen Analysen der keramischen Gefäße, der Ornamentik und der allgemeinen technologischen Eigenschaften der Keramik, wie auch der besprochenen, dieser Siedlung zuzurechnenden Denkmäler basieren.

Im weiteren Teil präsentiert der Artikel den Charakter der Siedlungsbauten und bespricht im Einzelnen die Kategorie der archäologischen Objekte. Nachfolgend wird die Chronologie der Siedlung vorgestellt und der Versuch einer Rekonstruktion der wirtschaftlichen Grundlagen der Gesellschaft dieser vorgeschichtlichen Siedlung in Głuszyno unternommen.

Die Schlussbemerkung des Artikels beinhaltet eine kurze Charakteristik des Forschungsstandes zum Siedlungswesen der Oksywie-Kultur.